

TRADIMAS
lykmui PLAUKU.

plaukus ant galvos?

spūkal!

ia, kaip ligydyt ligas?

lenka ir randa?

kad galva pasilika

igu nesigdyti. Jeigu

er laiška, o bus isku-

nuo ko plaukai slen-

nas Gydoles slun-

Nebijokite pasąyti

tuos ne cento. Tur-

adekavonių nuo žmo-

Rasyk pas:

y & S.8th st.

Brooklyn, N.Y.

LAWSKIS

Philadelphia.

SALIUNAS

ietuviški kve-

anti Cigarai,

riausia degti-

McHenry,

veiner ir kitų.

nksma vieta,

ras patarna-

mas, gryna lie-

viška kalba.

alingi.

cal sveikinančios

ena 25c.

paauksnoti—25c;

kit pinigų kra-

minalstracija.

AS

kuriame

dūta, arba

sczių, d

reloku,

iškinima,

del atsių-

K, N. Y.

a po žaig-

tinkančioms

\$1.00, dan-

ministraci-

ti

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠIS
"KOVA"
Išleista kas Pėtnyčia Leidžia
LIETUVIŲ SOCIAJALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 25. Philadelphia, Pa., 24 d. Berzelio (June), 1910 m. Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1908, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Ginkluokimės	301
P. Norkeus	Darbininko sveikata	302
J. Ilgaudas	Link susijungimo su S. P.	302
L. Vailionis	Pranešimas	303

SAJUNGOS REIKALAI.

Sekretoriaus pranešimai	304
Pil. Kom. Tarimas No. 36	305
" " No 37	305
" " No 38	306
" " No. 21	306
Staliorailis Vardan teisybės	307
Ką rašo lietuvių laikraščiai	307

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

Barabošius Už vieną žodį	308
LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ	309
KORESPONDENCIJOS	210

Mokvkiis angliszkait Aš mokiu skaitymo, sliabiavimo, aritmetikos, geografijos ir istorijos, geriausia metodu ir su geriausiu pasisekimu. Drukuotos Lekcijos išsiuntinėjamos po 10c.

Korespondencijinis Angliškas mokytojas **Chas. A. Jaffe** 622 So. 11th Street, Philadelphia, Pa. (28)

≡ PALAIMINTI APSIŠVIETĘ, NES JŲ PASAULE! ≡

Pagerinti savo buvi, tik per mokslą ir apšvietą tegalima!

AMERIKOJE, KAD NEMOKI ANGLIŠKOS KALBOS, tai nors apšvietęs, gerinio darbo negausi, bet visada reikės vikti sunkiausius darbus kaip jungą. Dabartinį gadynę, kas nekaito laikraščių ir knygų, kiekvienas yra daugiau nieks, kaip dvi-kojis m u l a s, nepaisant nors tamsybės apaštalas, kapucinas „tėvas Kazimieras“ ir užtikrina visus tamsinius, kad „tamsinių yra karalystė dangaus“, tai yra mulų išganimas. APSIŠVIESK, NE BUK MULKIS, PAGERYK SAVO BUVI, IŠMOK ANGLIŠKĄ KALBĄ, BUSI LAIMINGAS — DOVANAI!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikaltas, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVA“, „VIENYBĖ LIET.“ ar „LAISVAJĄ MINTI“ per istius metus; telp-pat gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ“, verstą iš prancūzų kalbos, kurios kalna 75c. ir dar „GRAMATIKA“ (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi a n g l i š k ą K A L B ą taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kastoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisųs 2 dol už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuvių, kaip ir sveitmtaučiai turėtų gramatiką, išmokyt anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Garsiąją knygą „Ralsią“ dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLIERUKA.

THE LITHUANIAN WEEKLY „KOVA“ PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

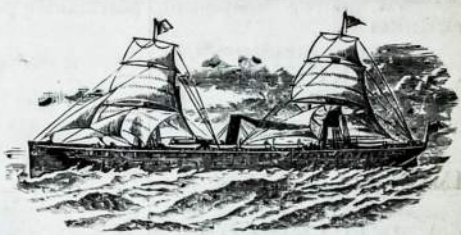
J. B. SMELSTORIUS, Editor	J. GRINIUS, Business Manager
SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World	
One year \$2.00	Visiems metams \$2.00
Six months 1.00	Šešioms mėnesiams 1.00
Three months 50	Trims mėnesiams 50
ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.	
APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.	

„KOVOS“ Spauštuvė spaudinam visokius spaudos darbus. Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir kliubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji kokį nors spaudos darbą, kreipkitės į „Kovos“ spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

“KOVA”

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa. Telefonas, Keystone, Main 2958.

Nauja Lietuviška AGENTURA 'KOVA' & Co.

Parsiduoda laivakortės ant geriausių ir greičiausių lai-vų. Išmaino ir siunčia pinigus į visas dalis svieto! Parduoda namus, lotus ir t. t.

Visus reikalus atlieka gerai, greitai, teisingai ir pigiai. Turintieji kokį nors reikalą, kreipkitės sekančiu antrašu:

“Kova” & Co.

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėm ir 3-čią No. «Visuomė nės». Prekė 25c. Kartu NN. 1-2-3-as tik už 70c. Kurie norire tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais užmokestį «Kovos» Administracijai, o tuoj bus jums prisiųsta.

Adresuokite sekančiai: «Kova», 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

“VISUOMENĖ”

Eina syki į mėnesį. Statosi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius arba tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias mūsų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kultūrinio darbavimosi būdą.

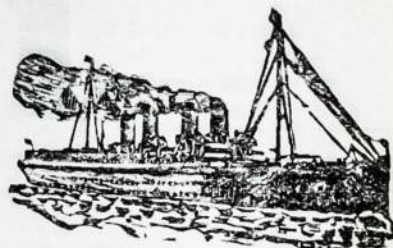
Kaina: metams 3 rub., pusmečiui 1 rb. 55 kap., 3 m. 80 kap.. Atskiras numeris 30 kap.
UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rb., 3 mėn. 1 rub. 20 kap.

Redakcijos ir administracijos adresas:

Vilnius: Užupio (Zarečnaja) g. 16 b. 26.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmains pinigų ir išsiunčia po gvaraucija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

«KOVOS» Agentai.

- J. UDMINAS
Kazuo Aptlekoj, Shenandoah, Pa
- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- M. GELGOTA.
1212 Buttonwood Philad., Pa.
- K. ARMINAS.
Box 7 Willamston, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Eeter, N. H.
- A. KALASKY
Box 1406, Renton, Wash.
- A. UNGURAITIS.
120 Grand, St. Brooklyn, N. Y.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.
- M. K. ŽVINGILAS.
18 Foley st., Bristol, Conn

DR. F. HARTMANN

UŽPRAŠO SERGANČIUS, SAKYDAMAS:

ATEIKITE ARBA PARAŠYKITE PAS MANE, AŠ IŠGYDYSIU; todėl, kad esu senas daktaras, pažinstu visokias ligas ir teip pat gyduoles, kurios gali geriausiai pagelbėti **Vyrams ir Moterims**, nes daug ligonių perleidiu ir už tai turiu didelį patyrimą, geriau negu kokis kitas daktaras, garsiamjam New Yorke. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti, o sveikus mokyti, kaip užtikyti sveikatą; todėl, kad be sveikatos žmogus yra nelaimingas, nes geriausias išganymas ir dangus turintis—gera sveikata. Aš daugiausia išgydan sergančių ir daugiau už kitus gaunu laisvų padėkavonių su pasveikusiu pavelkslais; iš daugumos nors keletą čion patalpinu.

A. VOLČIK, iš Matheson, Canada, Ont. Išgydytas nuo galvos skaudėjimo ir kurtumo.

MARĖ ZLATA, 577 Gibson st., Yongs-town, O. Išgydyta nuo skausmų vidurių ir moteriškų ligos silpnųjų.

GEO. SUNES, box 112, W. Pittsburg, Pa. Išgydytas nuo romatizmo, ir vidurių slogos ir kitų.

GUODOTAS DR. HARTMANN! Neteip seniai kaip iš naudoju Jūsų gyduoles, tai nuo jų greitai pasveikau, nors buvau eilę ilgą laiką, o kaip po operacijai hospitalė g. lėšau, tad jaučiau blogiau. Jersey City, ten daktarai nustojo buvo vilties mane išgydyti; bet Jūs darodėte, kad ne teisybė, išgydydami mane! Už tai širdingai dėkavoju Jums. VALENTINAS BERGOVIČ, 380 Henderson st., Jersey City, N. J.

Todel čia kalba žmonės, ką aš jiems padariau, per tai ir tau galiu teip padaryti. Rodos, kad geresnių darodimų negalima reikalauti!

SERGĖKIS nuo meškerės knygutės vadinamos „Vadovu į sv.“ nes yra tai teisingai „VADOVAS Į LIGĄ“, kurią siulu. tą brudą, suviliojimo INSTITUTAS.

Kad jautiesi nesveiku, tai netrotyk laiko, nesendink ligos, jei nori but išgydytu, tai kreipkis prie manęs, kurie gali teiti ar atvažiuoti, tai užprašomi į mano ofisą asabiškai, o toliau gyvenanti parašykite lietuviškai kas kenkia, ant ko jautiesi nesveikas,

atsišaukusius apsilimu išgydyti:

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skaudimą, širdies inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsi. o, sunkaus kvėpavimo, slogų ir nosilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspeps jos, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų įžantų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slapčių ligų. Teip pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; neatbolit kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad aš siulu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane ateisaukt. m, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rasyk taip mokti ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, isztirsiu, duosiu rodą, kad reikia pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujatsio iszradime, o apturdėti sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenat. Apraszant l ga, klausiant rodos NUO DARTAI O, visada adreasu ti ant mano vardo taip:

DR. F. HARTMANN,

218 East 14th St.

New York City, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 isz ryto iki 1, nuo 3 iki 5 val. po p. Šventadieniats nuo 10 iki 1. Vakaraie Panedėl. ir l'ėtn. nuo 7-8.

GINKLUOKIMES.

EUŽGINČIJAMU faktū yra tas, mėš darbininkai atvykdami į šią «laisvės žemę» nerandame to, kas gyvenimui būtina reikalinga.

Skurdas, badas ir politiškos laisvės stoka išvarė mus iš gimtinės šalies, kad palaikyti savo gyvastį ir kad atrasti tai, kas gyvenimui yra reikalinga.

Šiame «laisvės» krašte dvi principijalinės tikro gyvenimo sąlygos benamiui darbininkui neprieinamos. Vietoje laukiamo gerbuvio, atranda darbininkas ir šiame turtingame krašte tik skurdą ir nelaimės, kasdieninę baimę apie rytojų, kuri, beabejo, yra dar daug didesnė, negu kad būdavo savamjam krašte; vietoje politiškos laisvės, radome taipgi priešpandą ir dar baisesnę nelaisvę — alginę vergiją, kurią gauname pažinti tik patekę į kapitalizmo tvarkos nagus. Neradome gerbuvio, nes kapitalizmas turtus ir darbo vaisius atiduoda tik viešpataujantiems klesai, leisdamas jai dirbančiąją klesą išnaudoti iki paskutiniausių ribų. Neradome ir neturime politiškos laisvės, nes viešpataujanti klesla, užgriebusi į savo rankas šalies valdžią, varžo visokią laisvę, kad išnaudojamieji nepareikalautų sau priklausančių teisių.

Šios šalies konstitucija likosi jau tik istoriška liekana, laikoma tik lyg dėl pasižiūrėjimo.

Sauvalės kapitalistams varžyti visuomenę neturi teisės, nes sprendžia kapitalistų, o ne visuomenės balsas. Kapitalistų susivienijimas gali plėsti, išnaudoti, žudyti badu ir fabriko darbo nepakenčiamomis sąlygomis ir neprižiūrėjimo gimdomomis nelaimėmis dirbančiąją klesą, nes balsas visuomenės, kuri jaučia tas visas baisias skriaudas, politikoje neturi reikšmės.

Ir įsigilinus į dalyką, noroms-nenoroms reikia prisipažinti, kad mėš ateiviai prie to visko žymiai prisidedam.

Ateivis darbininkas pribūva į čion tamsus, nesusipratęs, su siauriausiais reikalavimais. Paklinęs verpetan kovos už būvį, jausdamas skriaudas ir tą nelaisvę, kuri jam jaučiama kiekvienoj valandoj, bet jis nesupranta, kas ją daro, kodėl jis džiaugiasi ma tydamas žuvančius darbininkus fabrikose ir kasyklėse, kodėl su džiaugsmu lenda į tą pačią vietą, iš kurios ką-tik išnešė sumaltą darbininko kūną. Taigi sinlydamas taip savo darbo spėkas kapitalistui, tamsus darbininkas pats tveria sau tą alginę vergiją, sustiprindamas kapitalistų valią ant visuomenės. Apart to, kad palengvinti sau sunkų gyvenimą, tas pats tamsus darbininkas palaiko valdiškose vietose tuos, kuriuose mato «galybę» suteikti darbą ir leisti pragyventi.

Už tokį nesusipratimą ir baisias jo pasekmes puola atsakomybė ne vien ant to tamsaus, nesusipratusio darbininko, bet ir ant tų, kurie jį palaiko tame nesusipratime, — kunigijos ir ant mūsų tautininkų, kurie stengiasi atgrąsinti tą nesusiprantančią liaudį nuo tų, kurie rodo išsigelbėjimui iš tokių gyvenimo apystovų kelią. Vieni iš tokių skriaudos ir išnaudojimo palaikytojų apkaltina susipratimą plėtojančius būk šie bedievybę plėtoja, antri gi būk socialistai tautystę naikina. Ar teisybę jie sako, lai atsako jų pačių sąžinė, lai atsako darbininkas, pamislijęs dėlko jis priverstas džiaugties iš kitų darbininkų žuvimo, ir supratęs dėlko tie «tikėjimo» ir «tautybės» apginėjai užstoja darbininkų susipratimo plėtojams kelią.

Tada galėsime pakalbėti apie savo dievus ir apie savo tautystės reikalus, kuomet mūsų mintis nebus atkreiptos link baimės apie rytojų, link lukesties, kad fabrikoj žūtų darbininkas ir pasidarytų vieta, į kur galėtume mesti savo darbo spėką ir gyvastį už plūtą sausos duonos. Tos priežastis verčia darbininką pirmą gelbėtis nuo sužverėjimo, užtikrinti sau ramesnį rytojų ir įgyti galę užsiimti kultūros reikalais.

Šių metų SLA. seimas daugiau, negu praeiti seimai, atkreipė savo atydą į mūsų visuomeniškus reikalus. Ir rodosi jo nutarimais tik ir pasidžiaugti būtų galima, nes tarpe svarbiausių jo nutarimų randame: posmertinių nauja sistema: \$150, \$300, \$600 ir \$1000. Tautiški centai paskirstyti. Tautiškam Vilniuje namui — 1000 rub.; emigrantų reikalams — \$400; «Aušrai» — \$180; kankiniams — \$100; Vištaliui — \$60; konkursam — \$50; užpirkimui prenumeratos Vanagaičio «Birutei» — \$21 su centais. Vis tai gražu, vis tai gera. Pašelpa, apšvieta, kas prieš tat gali ką sakyti. Tik ar to pakanka darbininkiškai miniai, kuri tuos visus centus tur sudėti į Susivienijimo rankas, kad tasai paskirstytų juos? Ar to pakanka, kad prašalinti kassyk labiau besiplėtojančią skurdą su visoms jo pasekmėmis? Ar to pakanka, kad pakelti apšvietą tarpe plačiųjų mūsų išeivystės darbininkiškų minių, kurios verčiamos už menkiausių atlyginimą parduoti savo spėkas, kad ginties nuo alkinės mirties? Visai nepamisyta apie tuos reikalus, kokiū būdu pabranginti darbininkų parduodamąją spėką, kad atliktų skatikas ir viršpaminėtiems reikalams!

Pats gyvenimo bėgis rodo, kad išeivis darbininkas panašiais keliais neprieis niekad prie išsigelbėjimo iš to padėjimo, kokiame atsiranda, pasidėkavojant jo tamsumo ir klesinio nesusipratimo palaikytojų pastangai. Jam reikalinga kitokios priemonės, kitoki susivienijimai, kurie vestų jį kovon už panaikinimą tų gyvenimo sąlygų, kurios jį verčia sužverėti, kurios verčia jį dėl gyvasties palaikymo mesti viską, kas yra kilito, tobulinančio, gražaus, į šalį. Išsigelbėjimui lieka vienai vienas kelias — politiškoji kova, darbininkiška vienybė, nežiūrint jokių tautiškių ar lytiškių skirtumų.

Ginkluokimės, kad ginti savo žmogišką vertybę, o tuo mūsų ginklu yra ypač čia Amerikoje pilietiškos teisės. Be to ginklo visokias svajojimas apie darbininkų civilizavimąsi liks tik svajone taip ilgai, kaip ilgai ekonominės sąlygos ir draugijos surėdymas vers darbininkišką klesą pardavinėti savo darbo spėkas už skurdų pragyvenimą, kaip ilgai egzistuos klesinis viešpatavimas ir politiška nelygybė. Tą viską prašalinti galime vien tik per politiška kovą, o tą kovą vesti galime tik budami ginkluoti piliečio teisėmis, kuo Susivienijimai visai nesirupina.

Bet tai yra tik viena pusė mūsų ginklo. Idant darbininkas galėtų tuo ginklu pasekmingai kovoti, jam turi būti žinomi kovos būdai ir keliai, kuriais reikia eiti prie išsiliuosavimo savęs ir visos visuomenės iš alginės vergijos, prie abelnos apšvietos ir žmogiškos vertybės pakėlimo. Darbininkui visupirmu yra reikalinga organizacija, kuri nurodo jam kelius, kuriais tur eiti prie savo išsiliuosavimo, kuri nurodo, į kur tur atkreipti savo ginklą, idant galėtų pirmiausiai pagerinti savo ekonominio gyvenimo sąlygas, savo materijališką buvį, kad atliktų skatikas atiduoti susivienijimams, paskirstantiems tuos skatikus posmertinių, pašelpų ir tautos reikalams.

Pats faktas priklausimo darbininkiškai organizacijai, kuri kovoja už darbininkų klesos gerbuvių ir išluosavimą, — yra nepakaktinu, jeigu priklausantis nėra ginkluotų pilietiškomis teisėmis ir to savo ginklo nenukreipia ton pusėn, katron nurodo jam jo reikalus ginanti organizacija. Idant nebūti priežastimi savo buvio sunkumo, darbininkai tur ginkluoties ir kovoti savo ginklu prieš šio netikusio surėdymo palaikytojus.

Pakol darbininkas nesisitengs likti piliečiu ir kaip toksai nepradės veikti tikroji linkmėje, patol veltui keikti kapitalistišką surėdymo tvarką, patol veltui bus mums kalbėti apie savo tantos apšvietos ir gerbuvio paklimą.

Idant ką nors pradėti budavoti, pirma reikalinga padaryti atsakenčią pamatams vietą, paskui padėti pamatai ir ant jų pastatyti sienos, kad galima būtų mislinti apie dailų triobos išbaigimą, ir nesibaisėti apie jos sugriuvimą.

J.B.S.

DARBININKO SVEIKATA

Pagal Dr. A. Kats'ą

— Parašė —
P. Norkus.

—o—

(Taša.)

Dėlto tai reikia žiūrėt, kad žaizdelė būtų čysta, o oda apie ją nuplauta. Žaizdą reikia tuojaus perrišt švairiu skuduru, jei jau nėra tam-tikrų rišalų. Geistina, kad kiekvienuose namuose rastųsi gabalėlis švairiai užlaikomos higroskopiškos vatos, kuri reikalinga susižeidus. Jei iš žaizdos teka kraujas, tai sužeistąją kūno dalį reikia apšūti, t. y. laikyti ir drėčiau suveršt. Atsitikimuose, kada būva pažeista arterija, tai yra, kada iš žaizdos nenustabdomai teka kraujas, tada butinai reikia šaukt gydytojas, bet iki gydytojas ateis, žaizdą užspaust bent delnu, ir apšūti žaizdos kuom-nors suveršt: skeptaite ar petnešomis. Didelėse dirbtuvėse, kur dirba šimtai darbininkų reikalinga, kad iš jų bent vienas ar du būtų inteligentiškais darbininkais ir žinotų, ką tokiuose atsitikimuose reikia daryt. Šaltį gavus reikia mest rūkius, ir nevalgyt labai karštų ar šaltų valgių ir gėrimų, o šaltame laike truputį šilčiau apsirėdyt, kolei šaltis neišnyks. Jeigu šaltis iššaukia karštį ir galvos skaudėjimą, pailsimą ir sumažina apetitą, — tada reikia kreiptis prie gydytojo. Negydant paprastąjį šaltį, lengvai galima apsirgt ir kitomis ligomis, kaip ir plaučių ligomis.

Viduriams skaudant ir nustojus apetitą ar vemiant, dėlėi blogo valgio tuojaus reikia mest valgius paprastąjį valgi, o griebtis prie neriebios sriubos, arbatos ir cukraus. Šitokiuose atsitikimuose žmonės daugiausia vartoja visokias gyduoles, kurios gerame atsitikime sustabdo ligą, bet tankiai dar padidina ją, todėl gyduoles reikia vartot su dideliu apsižiūrėjimu.

Daugelį žmonių, vedančių sėdintį gyvenimą, spaudžia vidurių kietumas, ką gydo tankiausiai negerais būdais, kurie tik laikiniai prašalina užkietėjimą, bet apsunkina žmogaus organizmą. Kada viduriai užkietėję, reikia vartot gimnastiką, kuri labai dang prigelbsti, ir valgyt daugiau daržovių, žalių ir virtų vaisių. Tas greičiausiai prigelbsti.

Silpnų ir sudžiūvusių žmonių užduočia turi būt padidinimas spėkų todėl, kad visokis silpnas organizmas daug greičiau užsikrečia visokiomis ligomis, negu kad stiprus organizmas. Yra negeru daiktu stengtis, kad tik daugiau svert, bet reikia kartu vystyt muskulų (raumenų) stiprumą, nes muskulai yra svarbiausiu daiktu žmogaus organizme. Todėl gerai valgant reikia vartot gimnastiką. Tą atlikt visada tyrame ore.

Reikia visada atmint, kad valgyt reikia pamaži ir gerai maistą sukramtyt. Nesukramtytas valgis apsunkina skilvį, gadina žarnas, o pats valgis išmetamas laukan nesuvirintas. Su kūno silpnumu surišti ir nervai. Sustiprėjant kūnui — nervai darosi netaip greit suerzinamais ir žmogus darosi rimtesniu. Visada reikia puseitinau ir ramiai išsimiegot, šalintis nuo visokių smarkių susijudinimų, vest vienodą gyvenimą ir net turēt saiką lytiškuose susi nešimuose.

Reumatiški skaudėjimai ir kojų reumatizmas labai išsiplatinę tarp darbininkų klesos, ypatingai tarpe tų, kuriems reikia dirbt drėgnose vietose. Keičianties orui reumatiškas skaudėjimas didėvosi ir jis darosi tuo blogesniu, juo jis tankiau apsiereiskia.

Kovot su palinkimu apsirgt reumatizmu yra vienas būdas: gerai apsirėdyt ir reikia stengties save užartavot. Jei perdaug šiltai rėdytis, tai tik išlepina kūną ir padaro jį prieinamesniu reumatizmo sugrįžimui. Apsirėdymas turi būt atsakantis metų laikui, šaltame gi laike reikia papildyt viršutiniais drabužiais. Sušlapus kojas, tuojaus reikia perkeist pančekas, o jei galima ir čeverykus. Jeigu oda dirbant darosi drėgna, nereikia stovēt ant vėjo, bet be sustojimo judēt iki nepareisi namon ir nepakeisi sausomis drapanomis.

Dėlėi kūno užartavojimo geriausia paėmus abrusą ir šaltam vandeni je pasivilgius gerai visą kūną ištrint. Kad geriau priprast šį darbą, reikia pradēt vasaros laiku, ir tēst kasdien ištisus metus. Apsitrynus drėgnu abrusu, reikia gerai išsišluostyt kitu sausu abrusu. Laike tokio išsitrinimo reikia būt suvisai nuogu, kad pratyt kūną prie oro, kuris per dangelį metų buvo uždengtu, tik toks procesas neturi perilgai tēstis. Vasaros laiku maudymasis ore yra pačiu geriausiu būdu, kad apsisangot nuo šalčio gavimo ir nuo reumatizmo.

GALAS

Link susijungimo su Socialist Party.

Kadangi S. L. A. Seiman Ch cagoje privažiavo iš visur ir daugelis sąjungos narių, kaipo delegatai, tai jie sumanė apkalbėti kiek geriau ir sąjungos reikalus. Tam tikslui tapo padarytas susirinkimas pėtnyčios vakare Lithuania svetainė. Susirinkiman pribuvo 24 nariai, atstovaujant 12 ir tris pavieniai. Susirinkimo pirmininku tapo aprinktas drg. V. Mišeika, o raštininku drg. J. Ilgaudas.

Pirmiausiai tapo pakeltas klausimas per drg. J. Varkalą (Krumą), kad sąjunga susivienytų su Socialist Party. Ilgojoje kalboje aiškino svarbą ir pamatus tokio prisidėjimo. Maž-daug šitaip: — anglai socialistai dabar nusileido su savo reikalavimais; jie pamatė, kad iki šiol jų reikalavimai buvo perdideli, todėl jieško kitokio išėjimo. Jie paduoda šitaip: kiekviena tauta, turinti suvis 500 narių, galės prisidėti prie Socialist Party, mokėdama nuo nario po penkis centus į mėnesį.

Taippat toji prisidėjusi tauta turi teisę turėti Centro Komitete Soc. Party savo atstovą, kurio priederme bus: lankyti posėdžiuose Centro Komiteto, sprėsti apie principialinius reikalus visos Socijalistų Partijos ir tuos sprendimus bei nutarimus, pranešti savo tautiečiams; Centro komitetui gi turės vėl jis pranešti ką sprendžia apie kai-kuriuos reikalus ir klausimus jo tautiečiai. Žodžiu sakant, jis turės būti tarpininku tarpe mūsų ir kitų tautų. Šitokiam tarpininkui Centro Komitetas mokės tam tikrą algą iš visų mūsų įmokėtų mėnesinių 5 centų. Beto, anglai prizada išleisti lietuvių kalboj visas brošiurėles, kuriose bus gvildenama principialiniai klausimai. Taktika ir abelnai švietimo darbas gali būti kiekvienos tautos savotiškas, nes tas priguli nuo tautos kalbos ir jos papročių; principialiniai dalykai, vienok, tukiū budu, bus vie nodi.

Prieš šitckį įnešimą kalbėjo gana ilgai drg. Gaigalas, mo-

tyvuodamas, kad mes esame dar tikrai mokiniais, kad pas mus varoma kaip mokinių darbas ir kad ant ga'lo, mes negalime tikrai sužinoti, kuri iš dviejų anglišių partijų yra tikriausia, butent: Socialist Party, ar Socialist Labor Party. Todėl mes nepažindami tikrai tų dviejų partijų, negalime prisiglausti prie vienos partijos ir tokiu būdu patekti po globa ir gal buti varžomi tos partijos, kuri kovoja su savo sesere; mes tuomet neliktume laisvais ir negalėtume laisvai dirbti savo švietimo darbą.

Ant šitų išvadžių pradėjo atsakinėti tuo, kad Socialist Party yra tvirtiausia ir jau išrinko kaip—kur kandidatus į valdiškus urėdus; ir mums reikia prisidėti prie tvirtesnės partijos, nes tokiu būdu galėsime daugiau naudoti, negu prisidėję prie silpnesnės. Taip pat, prisidėję prie Socialist Party, liksime ir mes politiška partija ir lygi kitoms ir galėsime statyti savus kandidatus į valdiškus urėdus, ką iki šiol negalime daryti.

Galiausiai tapo priimta tekanti rezoliucija: Kad LSSA. prisidėtų prie Centro Socijalistų Amerikoje, mokėdama nuo nario po 5 c. mėnesinės duoklės į Centrą kaip užlaikymui savo atstovo.

Už rezoliuciją balsavo 14, prieš 3.

Drg. Varkala patarė, kad sąjunga perkeistų priedermes redaktoriaus ir sekretoriaus; butent, kad redaktoriui būtų pavesta atstovauti sąjungą Centro Komitete ir jisai kartu turėtų rėdyti principijališką dalį organo. Sekretoriui gi, kad būtų mokama pilna alga, ir kad jisai už tai vestų «Kovo» korespondencijinį skyrių, skaitytų korektas, bei prižiūrėtų išleidžiamas knygas. Tokiu būdu sąjunga užlaikymas atstovo neatsieitų brangiai ir toksai darbo pasidalinimas būtų labai praktiškas. Redaktorius turėtų taipgi gerai pažinti anglišią kalbą, kad galėtų versti ir rašyti joje straipsnius, lytinčius mūsų sąjungą.

Toliaus tarta, kad agitatorius butinai reikalingas. Nubalsuota 12 balsų, kad įsteigti tam—tikrą fondą ir penkcentinės mėnesinės duoklės agitatoriaus užlaikymui.

Toliaus tapo įnešta du įnešimai kaslink rinkimo redaktoriaus ir administratoriaus 1) įnešimas buvo sekantis: Kad redaktorius būtų renkamas Literatiškojo Komiteto su pritari mu Pil. Kom.; o administratorius būtų renkamas Pil. Kom. su pritarimu Veik. Kom. Tokiu būdu abu urėdininkai turės būti atsakomybėje nevien narių, bet ir tam tikrų kamitetų. Už šitą įnešimą atiduota 8 balsai. 2) įnešimas buvo sekantis: kad Lit. ir Pild. Komitetai perstatytų kandidatus, o rinkimas būtų pavestas referendumui. Už šitą balsavo 5 bal.

Vienbalsiai tapo priimta, kad administratoriaus atkaitos, lytinčios pardavimą literatūros, pašalinius darbus, etc, būtų paduodamos kuosmulkiausios t. y. kiek pinigų įplaukė, nuo kokių kuopų ir nuo kokių redakcijų paėmusių sąjungos knygas pardavinėjimui, taipgi nuo pašalinių darbų. Prie atskaitų, turi būti pažymėta ir diena pinigų priėmimo.

* * *
Draugai norėjo ir daugiau dalykų aptarti, vienok, kadangi buvo vėlus laikas, tai tą negalėjo jau bepadaryti. Vienok, visi jautė ir tarė, jog šitokis susiartinimas ir pažinimas

draugų atneš sąjungai vien gerus vaisius. Visi jautėsi, jog jie yra kaip vienas žmogus.

Raštininkas, J. Ilgandas.

PASTABA: Drg Varkalos projektuojama, kad perkeisti sekretoriaus ir redaktoriaus priedermes, matyvuojant tuo, kad sąjunga mažiau lėšuos užlaikymas darbininkų. Atstovų tarpininką užlaiko partija, o ne jos sekcija. Taigi prisidėjęs prie partijos sąjungai, toks atstovas—tarpininkas apart to, kad mokama nuo nario po 5c. į partijos centralinį išdą, nieko daugiau nelėšuoja. Toks atstovas tur ir versti partijos centro nutarimus ir perduoti sąjungos (tuomet sekcijos) sekretoriui kuris užregistravęs perduoda redakcijai.

Redaktorius, atstovaudamas sąjungą, turėtų gyventi tame mieste, kur randasi partijos generalinis biuras (Headquarters), o ne prie organo ir spaustuvės. Turėtų but jam mokama alga ir iš sąjungos; jo užvaduoti, butent sekretoriui, kuris vestų korespondencijinį skyrių, ska tytų korektas ir tt..) iš sąjungos išdo taipgi turėtų buti mokama alga. Tokia tvarka darytų tulus keblumus, reikėtų reformuoti visas mūsų taisykles, kuomet labai lengvai to galima išvengti išrenkant atstovų—tarpininką iš savo tarpo tokį, kuris pažinodamas anglų kalbą, visus partijos nutarimus turės pervesti į mūsų kalbą, nes tik už tą darbą partija jam ir moka paskirtą algą, o sąjungoje lieka ta pati tvarka, prie kurios esame jau pripratę.

Beje, ar negeriaus būtų, kad sąjungos centro sekretorius liktų sykiu ir tuo atstovu—tarpininku? Tečiaus tą klausimą tur išrišti sąjungiečiai, ir kaip sąjungai praktiškiau išrodyt, lai taip ir buna, es tik išreiškiau savo nuomonę link to klausimo, kad tarp dviejų priešingų nuomonių, galėtų išsidirbti viena nuomonė, su kuria sutiktų visa sąjunga.

Red.

Pranešimas.

Pranešame draugams—moksleiviams ir Amerikoje apsigyvenusiems tautiečiams, kad pagaliaus 18 gegužės šių metų Vakarų Europos lietuvių mokslievių savitarpinės pagalbos draugija «Pagrama» susitvėrė. Ji stengsis pagerinti savo narių materialinį būvį ir suteikti reikalaujantiems žinias apie Vakarų Europos mokyklas ir pragyvenimo sąlygas.

Į draugijos valdybą išrinkti šie:

Liudas Vailionis pirmininku; Rapolas Rasikas, išdininku; Justinas Vienožinskis, sekretoriu; Jurgis Šaulys ir Viktoras Vitkauskas valdybos nariais.

Kadangi tuo tarpu draugijos narių dauguma yra Krokuvoje — šioji rokuojasi valdybos buveine.

Adresas: Europa, Osterreich, Galicija, Krakow, Akademja Sztuk Pięknych, Justyowoi Vienožtoskisowi.

Su pagarba Pirmininkas Liudas Vailionis.

(ANTSPAUDA)

Krokuva 29 V 1910.

PS 1) Prašantieji informacijų privalo prisijusti atsakymui 25c marķę.

2) Meldžiame visų lietuviškų redakcijų siuntinėti mums savo laikraščius.

IŠTATAI

Vakarų Europos lietuvių mokslaeivių savitarpinės pašelpos draugijos «PARAMA».

- I. § 1. Vardas. Lietuvių mokslaeivių savitarpinės pašelpos draugija «Parama».
- § 2. Draugija veikia tarp Vakarų Europos lietuvių mokslaeivių.
- II. § 3. Draugijos tikslas. Pagerinti mokslaeivių narių būvį.
- Pastaba. Draugija veikia nepriugulmingai nuo politikos partijų.
- § 4. Tam tikslui Draugija: a) suteikia savo nariams paskolę trumpam laikui, o pagal išgalės ir ilgesniam — iki mokslo pabaigimui; b) rūpinasi padėti savo nariam įgyti iš įvairių mokslaeivių šelpimo draugijų, įstaigų ir pavienių žmonių paskolę mokslo pabaigimui; c) rūpinasi surasti savo nariams darbą vakacijų laike ar mokslą pabaigus; d) rūpinasi pagal išgalės sergančiųjų narių likimu ir e) įsteigia informuojantį apie mokyklas biurą.
- III. § 5. Draugija susideda iš tikrųjų narių ir narių rėmėjų.
- A. Tikrieji nariai.
- § 6. Tikraisiais nariais gali būti Vakarų Europos lietuvių mokslaeiviai vyrai ir moteris.
- § 7. Jei kuriame mieste yra keli nariai, tai jie tveria kuopą, kurios atstovas surenka mokesčius, susineša su valdyba ir tt.
- § 8. Narius priima Draugijos valdyba ar jos kuopa.
- § 9. Kiekvienas tikrasis narys mokslo metų pradžioje įmoka Draugijos kason 2 rub.—5 kron.—5 fr. 33c.
- § 10. Nariai rūpinasi Draugijos plėtojimu.
- § 11. Narių priedermė suteikti žinias informac. biurui.
- § 12. Narių priedermė gražinti paskirtam laike paskolę, ilgesniam gi laikui paimtą paskolę narys privalo sugražinti ne vėliau kaip per tris metus mokslą pabaigus.
- § 13. Paskolės Draugijai rekomenduojant paimtos nuo mokslaeivių šelpimo draugijų, įstaigų ir pavienių žmonių, turi būti jiems gražinamos paskirtame laike, jiems gi atsisakius priimti — Draugijai.
- B. Nariai rėmėjai.
- § 14. Nariais rėmėjais gali būti kiekvienas žmogus, draugija ar įstaiga įmokėdami Draugijos kason 4 rublius—10 kronų—10 fr. 66cent
- IV. § 15. Draugijos turtas susideda iš:
- a) tikrųjų narių ir narių rėmėjų mokesčių,
- b) aukų,
- c) įeigų iš rengiamųjų vakarų atskaitų ir tt.
- V. Draugijos Valdyba.
- § 16. Draugijos valdybą renka kasmet tikrieji nariai lapkričio mėnesyje per referendumą.
- § 17. Draugijos valdyba susideda iš 5 narių: pirminiuko, išdininko, sekretoriaus ir dviejų vald. narių.
- § 18. Pirmininkas, išdininkas ir sekretorius renkami iš to miesto, kur gyvena narių dauguma.
- § 19. Valdybos nutarimai tiesoti trims nariams sutikus.
- § 20. Valdyba veda informacijų biurą.
- § 21. Valdyba kasmet išdirba ir išsiuntinėja nariams taisykles, pagal kurių dalinamos paskolės.
- § 22. Kasmet valdyba išduoda atskaitą kuopoms ir visuomenei per laikraščius.
- § 23. Draugijos nariai per ref. sprendžia apie svarbesnius D-s reikalus, išriša kilusius valdybos veikime nesusipratimus, sprendžia apie įstatų permainą.

§ 24. Referendumą tvarko Draugijos valdyba.

§ 25. Pamatiniai Draugijos įstatai (1-4) negali būti permainomi be 3 narių sutikimo.

§ 26. Draugijai nustojus gyvuoti jos turtas pereina į rankas draugijos su panašiu tikslu.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

129) Drg. A Baranaucko 1-mas įnešimas linkui užvedimo sistematiško agitacijos darbo S-goje pasiūstas V.K-tui; 2-as įnešimas kad S-ga turi išdirbti tam-tikrą taktiką linkui kooperatyviškų draugijų pasiūstas P.K-tui.

130) Pagal pranešimą drg. K.J.Valio, kad jis įstojant į L.K-tą atsisako nuo V.K-to, užklausta II ro rajono sus. sek. F.Laurinaičio, kas užima drg. K.J.Valio vietą, gauta pranešimas, kad drg. Valio vietą užima V.J.Stankus. Apie tai pranešta V.K.Sek.

132) Ant drg. Valio užklauso, kaip tvarkosi L.K-tas, paaiškinta, kad L.K-tas neturi pakolei kas jokių taisyklių.

132) Pranešus V.K-to sekretoriui, kad V, VII ir VIII rajonai nedalyvauja V.K-te, rengiaus paraginti tuos rajonus, idant jie duotų savo atstovus, bet kadaigi minėtų rajonų viršininkų antrašus neturėjau, nežiūrint ant to, kad d u s y k per «Kovą» buvau atsišaukęs, idant minėtų rajonų komitetai priduočiau savo antrašus, tad dalykas užsivilkio pakolei sukolektavau pas pavienius arba kuopų sekretorius tų rajonų komitetų antrašus, bet nežinodamas ar per tą laiką minėti rajonai gal jau atstovauja save V.K-te, todėl aš užklausiau V.K-to sekretoriaus, kokie rajonai tuomet dar neturi savo atstovų, ant to gavau pranešimą, kad V.K-to sekretorius nesulaukęs atsakymo nuo Centro sekretoriaus pats pasiuntė į «Kovą» paraginimą (žr. «Kovos» 23nr.) ir pareikalavo, idant priduočiau visų rajonų komitetų antrašus. Antrašai priduoti.

133) Drg. J.S.Pruselaičio, V.K-to nario iš I rajono, įnešimas linkui perkeitimo S-gos referendumų tvarkymo būdo sugražinta drg. Pruselaičiui su paaiškinimu, kad tas dalykas paliečia S-gos konstitucijos dvasią, todėl tą gali tarti tik S-gos referendumas, o ne kokis komitetas. Antras drg. J.Pruselaičio įnešimas pasiūstas V.K-tui.

134) 120 kp. sekretoriui pasiūsta tūli nurodymai, kaslink pakėlimo kuopos.

135) Drg. A.Baranauckas pradėdant nuo May 29 darbuojasi po VII-tą rajoną.

136) Susitvėrė naujos kuopos: 147 Elizabeth, N.J. ir 149 ta Jersey City, N.J.

137) V.K-tui pasiūsta C.Sekretoriaus pareikalavimas — algos apmokėjimo C.S-riui.

138) Užklauso «Kovos» Adm., kada tilps «Kovoje» V-to Susiv. Protokolo referendumo pasekmės, gautas paaiškinimas, kad tilps «Kovos» 24.

139) Nuo 88 kuopos pareikalauta, idant priduočiau tūlus faktus, kad tos kuopos užklauso paaiškinimo linkui apgarsinimų įplaukų būtų galima perduoti P.K-tui.

140) Ant drg. K.J.Valio užklauso, ar C.S-rius yra aplaikęs nuo jo (Valio) laiškus 1) linkui rezignacijos jo iš V.K-to, 2) informacijos klausimai apie L.K-to tvarką ir 3) rezignacija iš S.T.K.K-jos ir atsakymai ant P.K-to užklauso. Paaiškinta, kad pirmutiniai du laišškai aplaikyta (žr. Centro Sek. pranešimai 130 ir 131), o trečias laiškas nėra aplaikytas.

141) Knygos ir dokumentai R.R.K-to tapo priduoti ir dokumentai tapo pasiūsti P.K-tui.

142) June 4 d. Centro S-rius drauge su drgg.: A.Petraška,

A. Unguraitė ir P. Sinkumė buvome pas p. J.O. Širvydą atsiimti S-gos dokumentų. Širvydas pridavė punda dokumentų, kurie nesutvarkyti ir be surašo, prieg tam pridavė, kaip p. Š. paaiškino, *visus oficiališkų S-gos dokumentus*, o tuos, kurie būtų medžiaga dėl S-gos istorijos, apie jos susitvėrimą, — t.y. susirašinėjimai tarpe ypatu pirm LSS. susiorganizavimo — *nepridavė*, sakydamas, kad tuo tarpu pasiliksiąs pas save juos. Dokumentų pundas per drg. J.Šaltį, A. Petrašką, P. Sinkų ir A. Purvį tapo užpečėtytas taip, kad niekas prie jų negali prieiti, ir randasi pas C.S-rių.

143) «Kovos» Administracijai pranešta, kad turi apmokėti drg. P. Norkui bilą ant \$2,50.

144) «Kovos» Administracijos prisiūsta a) LSS. konstitucija su nurodymais apie jos netobulumą ir b) pranešimas apie «Moteris ir Socijalizmas» išleidimo iškaščius bei užklausimai apie to veikalo išleidimą pasiūsti P.K-tui.

145) C. Sekretoriaus patarimas sušaukti V.K-to, P.K-to ir L.K-to konferenciją pasiūstas P.K-tui.

146) Drgg. A. Žymontas, I.B. Bronušas ir J.P. Valadka užklausti, ar apsiima į Centro Knygų Peržiūrėjimo K-ją.

147) Užklausta buvusių delegatų į V Susiv. nuo 4 rių Chicago kuopų, drgg. J. Krumo ir K. Gugio, ar Chicago kuopos ką nors veikė, kaip V Susiv. tarė, linkui medegos surinkimo ir pridavimo Konstitucijos Tvarkymo K-jai.

148) Drg. V.K. Račkauskas užklaustas, ar jis aplaikė rankraštį «Moteris ir Socijalizmas».

149) V.K-to sekretoriui pranešta, kad V.K-tas turi apmokėti drg. P. Norkui skolą \$1,00.

N.Y. City 10, VI, 10. LSS. Centro sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No.36.

Pranešimas. Ant P.K-to pareikalavimo*), idant LSS. 1-ma kuopa priduočiau kvitą, kad kuopa priėmė nuo Sąjungos \$112,00 už «presą**), kuri buvo dėl Sąjungos nupirkusi, tai kuopa savo mėnesiniame susirinkime, atsibuvusiame vasario 22 d. š.m., nutarė pasiūsti 1-mos kuopos protokolo ištraukas, kuriose kalbama apie «cutterį». Ištraukos šios:

1) Nuo gruodžio 22 d. 1908m. Paragrafas 4:— «Jau nuo pėreito susirinkimo buvo svarstyta, ar negalėtų mūsų kuopa nupirkti dėl S-gos koterį (mašiną popieroms piauštinti); vienbalsiai nutarta nupirkti, kuris kaštus \$115,00; dabar tuojaus užmokėtą iš kuopos išdo \$60,00, o ant toliaus pasilieka \$55,00, kurie per storonę 1 mos kuopos bus užmokėti».

Paragrafas 5 (to paties susirinkimo):— «Patalpinti straipsnį į «Kovą», jog mes, 1-ma kuopa, paaukavome pirmą didesnės vertės dovaną ant Naujų Metų, kokios dar mūsų Sąjunga ikišiol neturėjo, paagituoti kitas kuopas, kad rengtųsi kuogreičiausiai prisidėti po kelis dolerius, dėl nupirkimo preso, kuris Sąjungai taip reikalingas. Tą darbą apsiėmą atlikti kuopos sekretorius ir administratorius (D. Dėvė ir F.J. Bagočius)».

2) Nuo kovo 2 09m. Paragrafas 4:— «Už piauštuvą nutarta užmokėti visą prigulinčią sumą pinigų: pirmiau buvo užmokėta \$60,00, o dabar \$52,70. Viso \$112,70».

Kaip matyt iš protokolo, tai LSS. 1 ma kuopa *dovanojo* tą «cutterį» S-gai ir nereikalavo sugražinimo pinigų, nei LSS-ga tų pinigų *nesugražino* 1 mai kuopai.

Bilą-gi 1-ma kuopa pasilaiko pas save, kaip nupirkusioji

*) Žr. C. Sekretoriaus Pranešimą 90. „Kovos“ nr. 20 š.m.

A. Purvis.

**) LSS. 1-ma kp. pres. Sąjungai nupirko, o tik „cutterį“ popierų piauštymui tad apie cutterį ir kalba.

1 kp. Sek. J.J. uodžiukynas.

«cutterį». S-gai gi gali išduoti dublikatą iš «American Type Foundry» nuo «cutterio».

LSS. 1 kuopos Organ. K.J. Valis,
Philadelphia, Pa. 16 III, 10. Sek. J. Juodžiukynas.

Įmokėjimas iš Sąjungos išdo \$112,70 už peilį popieroms piauštinti [cutterį] (žr. «Kovos» N 7 09m), kurį 1 kp. paaukavo Sąjungai išsiaiškina šiaip:

Sąjunga nuo 1 kuopos priėmė to piauštuvą nupirkimui pirmą kart \$60,00 [žr. «Kovos» N 2 09m], antrą kart \$52,70 [žr. «Kova» N 16 09m], o Sąjunga priėmus šiuos pinigus \$112,70 į savo išdą nupirko ir išmokėjo už tą piauštuvą iš S-gos išdo.

Neaiškumas pakilo iš to, kad pakvitavime tų pinigų nebuvo paminėta, jog tai dėl nupirkimo to piauštuvą tie pinigai buvo aukauti. Todėl reikalaujama kvita P.K. Tarime 7, [žr. «Kovos» N 6, š.m.] *nėra reikalinga*, nes tas piauštuvą [cutter] yra aukautas Sąjungai nuo 1 mos kuopos.

New York, N.Y., 23, V, '10. }
E. Pittsburg, Pa. 27, V, 10. } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
Baltimore, Md. 2, VI, 10. } { B. K. Kondratavičius
{ P. Grinius

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 13, VI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 37.

P.K-tui:— Šiuomi pranešu, jog pinigų išleidimui «Rev. Dainų» nuo 1-mos liepos 1909m. iki 1-mai balandžio 1910m. išplaukė \$173,51, iš kurių išduota rankpinigių \$25,00, izde lieka \$148,51.

Priežasčių taip ilgo neatspausdinima yra daugelis: 1) tolimes susinešinėjimas su Tilže, Prusuose, sugaišina daug laiko, 2) pasirodė labai netobulas sustatymas gaidų prie pirmųjų korektų, 3) apsirgo meisteris, kuris buvo paėmęs kontraktą padarimui klišių. Kadangi pirmos korektos buvo labai blogai sustatytos, todėl reikėjo beveik viską per nauja perdirbt. Iš to atžvilgio susirgus darbininkui, naujas perstatymas labai susivėlavo. Spaustuvė praneša, jog tuoj bus dainos gatavos.

Pinigų galutinam apmokėjimui da permažai turime. Su rankraščio nupirkimu reikės maždaug \$300,00, o tuom tarpu turime tik \$173,51. Todėl truksta suvirš šimtas dolerių.

Phila., Pa. 2 IV, 10. Draugiškai «K» Adm. per J Grinius.

Kaip matoma iš «Kovos» Administratoriaus pranešimo, tai «Rev. Dainos» greit bus atspausdintos, todėl:

1) «Kovos» Adm. turi pasirupinti, kad knygos po atspausdinimui ir apdirbimui būtų kuogreičiausiai partrauktos į Administraciją (kad ir dabaigt mokėti už jas iš Sąjungos izdo, tiktai ne iš «Mot. ir Socijalizmas» fondo) ir išsiuntinėta užsiprenumeravusiems.

2) «Kovos» Adm. turi išsiuntinėti tų dainų užpenumerotoms užkvietimus, idant sugražintų visus išparduotus ir neišparduotus kvitarijušus, nes kada «Rev. Dainos» bus partrauktos, tada už prenumeratos prekę *nebus galima jų gauti*, ir visi kvitarijušai nesugražinti iki tam laikui skaitysis *nenaudingi*, nežiūrint, ar būtų išparduoti per agentus ar ne.

PS. Kadangi panašus Adm. pranešimas yra jau tilpęs «Kovos» N 14, todėl nėra reikalo šį Adm. pranešimą talpinti organe, o tik patalpinti P.K-to tarimą.

New York City. 27. V, 10. P.K. Narys M. M. Račiūtė,

Tarimą formuluojuame taip pat, kaip drg. Račiūtė, bet taipgi randame už reikalingą *ištisai patalpinti* organe Adm. pranešimą.

East Pittsburg, Pa. 1, VI, 10. „ B. K. Kondratavičius.

Baltimore, Md. 2, VI, 10. P.K-to Narys P. Grinius.

Reiškia vienbalsiai priimtas augščiau tilpęs Adm. pranešimas ir didžio os nutarta jis patalpinti organe.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 13, VI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 38.

Balsuojame prieš redaktoriaus patarimą — netalpinti p. Bukšnaičio paaiškinimą (t. y. P. K-to Tar. 21. A. P-vis) organe.

Kadangi buvo viešai pastatyta užklausa (žr. P. K-to Tar. 18, «Kovos» N 3) jo (P. B.), todėl turi būt daleista jam viešai ant jų atsakyti. Jokio trečiųjų teismo, kaip redakcija pataria, to dalyko išrišimui nėra reikalinga, nes dalykas išsiaiškina tame P. K-to tarime. Vieno arba kito komiteto darbai neturi būt slepiami, nežiūrint, ar jie būtų geri ar blogi, apie tai lai sprendžia pati S-ga.

Link atsakomybės už P. K-to darbą, tai žinoma vien tik jis pats atsako, o ne redakcija, ir prie P. K-to tarimų redaktoriaus neprivalo jokių prieraišų dėti. Jei redaktoriaus mato komitetus padarant klaidas kokiuose klausimuose, tai jis kaip ir kiekvienas Sąjungos narys turi tiesą ir privalo tas klaidas nurodyti, bet ne prieraišuose prie nutarimų, o tik atskirame straipsnyje.

Redaktoriaus laišką, kuriame išguldė savo atsakymą talpinti P. K-to Tarimą 21 mą, dėlei tūlių išsireiškimų jame, netalpinti «Kovoje» (nes ir taip čion yra viskas atkartojama per P. K-tą. A. P.) New York City 22 V, 10. P. K-to Narys M. M. Račiūtė.

E. Pittsburg, Pa. 27 V, 10. „ B. K. Kondratavičius.

Balsuoju už redaktoriaus patarimą, nes:

1) Dalykas yra labai pasenęs, užmirštas ir reikalo nėra jį atnaujinti;

2) P. Bukšnaitis nieko naujo nepasako ką yra pasakęs, todėl būtų geriau pranešti p. Bukšnaičiui, kad parinktų geresnius argumentus, taisyklę gal galės tilpti «Kovoje».

Baltimore, Md. 2 VI, 10. P. K-to Narys P. Grinius.

Sulig P. K-to didžiūmos nutarimo turi tilpti P. K-to Tarimas 21 «Kovoje».

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

New York City. 14, VI. 10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 21*).

Liet. Soc. Sąjungos Centro(?) Sekretoriui.

Tamista:—

Pridėdamas prie šio fotografiją nuo V. K-to referendumo N14 ir chemiškai nuimtą kopiją nuo V. K-to narių «nuomonių» link to pat referendumo (originalai buvo išsiuntinėti V. K-to nariams atskiruose nuorašuose Regsėjyje ir Spalije 09m.), atsakau ant Jūsų užklauskimų nuo Sausio 11 d. š. m. N 9.

1) Kokius ir kur V. K. proponavo kandidatus.

Kaip matyti iš prisiunčiamos su šiuomi fotografijos referendumo N14, įnešime reikalaujama suspenduoti keletą S-gos narių, o net ir neprigulinčiųjų į S-gą (!! pav. J. O. Širvydas išstojęs iš S-os liepos 13, 09m., kaip parodo 29 kp. XI protokolas) tik «šiuose S-os rinkimuose»... kad tos ypatos netaptų viršininiais. Tad įnešimui V. K-to narių didžiūma pritarė, kaip parodo antroji prie šio prisepta kopija. Aišku, kad V. K-to vienintėliu siekiu buvo tik pašalinti iš rinkimų nekuriuos kandidatus tuomi pat jau pasididina šansai tapti išrinktais likusiems Pav.: aut redaktoriaus urėdo pastatyta du kandidatu; iš tų V. K-tas vieną suspendavo, palikdamas S-gai rinkti(?) redaktorių tik iš vieno kandidato(sic!). Ar ne aiškus balsų sumonopolizavimas nekurių ypatų naudai? Tuom labiau, kad tas «suspendavimas» buvo rengiamas slaptai [dėlto dabar komitetai taip ir pyksta, kad ta paslaptis per anksti eikštėn iškilo], prieš pat rinkimus, kas atima kuopoms progą pasitvinti naujus kandidatus suspenduotųjų vieton: prisičina tad rink-

* Šis nutarimas susivėlino iš priežasties, kad Redaktoriaus jį buvo atsisakęs talpinti ir su motyvais atsisakymo buvo sugrąžinta P. K-tui, kurie pagal P. K-to Tarimą N 38 nutarė jį talpinti „Kovoje“.

ti viršiniokus tik iš likusiųjų kandidatų. Ar da P. K-tui neaiški V. K-to politika? O sancta simplicitas!

Tiesa nors P. K-tas ir suteikė tiesas suspenduotiems nariams kandidatuoti rinkimuose, bet apskelbdamas «Kovoje» V. K. referendumą tuomi jau metė ant įvardytųjų narių dėmę ir pasėjo Sąjungoje neužsitikėjimas.

2) Iš kur sužinojau apie V. K-to referendumą pirm apskelbimo «Kovoje».

Sužinojau iš originališkųjų V. K-to sekretoriaus siuntinėjamų «manifestų», nuo kurių čia pridėdu fotografiškai ir chemiškai nuimtas kopijas. V. K-tas privalėtų žinoti, kad ne visi tamsieji darbai tamsoje liekasi; dori žmonės, jei ir turi priešus, tai privalo su anais atvirai kovoti, o ne iš pasalų kandžiotis.

NB. Tilpęs «Kovos» 49 num. referendumas N14 nesutinka su siuntinėtoju V. K-to nariams, su kuriuo didžiūma «pilnai» sutiko. Pav. «Kovoje» tilpusiamjame referendume jau nerandame minima apie «sukčių gaują (suprask — suspenduojamuosius)». Mat siuntinėjami V. K-to nariams lapai turėjo būti «sūresni», geresnės agitacijos dėlei, nariams-gi nuomones išreikškus, — galima buvo ir sušvelnyti (žr. pridėtasias kopijas ir «Kovą» N 49, 09m).

Tiek ant Jūsų dviejų klausimų. Vienok, kad P. K-tas apskelbė «Kovos» N 3 savo tarimą N 18, kuriame mane išvadinama intrigantu, skandalistu ir ant paskalų remiančiuosiu, tad šiuomi aš reikalauju, kad man taip pat būtų leista viešai P. K-tą užklausti: kas jam davė tiesą šmeižti mane laikraštije, visai nepasiteiravus ar turiu aš kokius dokumentus, ant kurių rėmiau savo resignaciją ir atsišaukimus į 4 to Rajono kuopas. Pridėtos kopijos liūdija dokumentų tikrumą, originalai liekasi pas mane, kad reikalui ištikus pasinaudoti galėčiau.

P. Bukšnaitis.

PS. Apie ši mano atsakymą V. K-tas neturi tiesą «spręsti», kaip tai «Kovos» N 3 reikalauja P. K-to narys J. Kačergius, nes šiame dalyke V. K-tas yra apkaltintoji pusė. Jei komitetai nori savo išvedžiojimus «Kovoje» talpinti, tai tą gali ne kitaip, kaip tik ši visą mano atsakymą ištisai «Kovoje» atspauzdinę. P. B.

Talpinant į organą p. Bukšnaičio atsakymą randame reikalingu:

1) Patėmyti, kad Bukšnaitis vienok neįpildė P. K-to reikalavimą — tariant: a) neįvardijo kokius kandidatus V. K-tas proponavo [pagal Bukšnaičio išsireiškimą tai reikia manyti, kad visi tie — dabar esantieji Sąjungos centre viršininiai, kurie neprigulėjo prie Atlas Trading Ass'n buvo proponuojami per V. K-tą, nes V. K-tas jų nespėdavo], b) nepasako kas jam [B.] perdavė V. K-to refer. N 14 pirm jo galutinio nutarimo; ir

2) Paaiškinti ant p. Bukšnaičio pareikalavimo paaiškinimo, kaip P. K-tas drįso apskelbti «Kovoje», kad p. B-tis yra skandalistu ir tt., tai šiuomi paaiškiname, kad P. K-tas žiūrint į dalyko svarbą buvo priverstas imti į atydą tuos įnešimus, kuriuose skambėjo tie žodžiai, ir kaip buvo matoma iš pridėtos kopijos (žr. P. K-to Tar. N 18, «Kovos» N 3 10m) nuo Bukšnaičio resignacijos į 4 to Rajono kuopas, tai toji resignacija buvo paremta vien ant neoficiališkų pranešimų; jog p. Bukšnaitis resignavo ilgai pirmiau, negu V. K-to referendumas N 14 tilpo «Kovoje»; ir tą dabar pabrėžiame, nes iš pridėtuųjų kopijų «originališkųjų V. K-to sekretoriaus siuntinėjamų manifestų» pasirodo, kad p. B. turėjo tiktai įnešimą 14-tam V. K. referendumui ir V. K-to nuomones apkalbėjime to dalyko, bet ne patį galutinį nubalsavimą.

New York 16 III 10.

E. Pittsburg, Pa.

Passaic, N.J.

LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
B. K. Kondratavičius
P. Norkus,

N. Y. City, 13, IV. 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Vardan Teisybės!

Perskaitęs straipsnelį, kaip pasitesinimą p. Puskunigio, ir matydamas, kad savo klaidas nori pašvęsti ištyrimo komisijai ar bent kam kitam, aš budamas nariu višminėtos komisijos, laikau sau už pareigą šį bei tą atsakyti.

Svarbiausiu pasitesinimu, kaip ir užmetimu komisijai, p. Puskunigis pastato. (žūr. «Kovas» N 23 š m.):

Komisija pranešdama savo ištyrimo pasekmes, apskelbė, kad neradusi nė vieną legitimaciją, o Merkevičienė, nors ir apsiima (mat buvo jos legitimacija tai neįtatyta į kandidatus)

Mat raporte skamba (žūr. «Kovas» N 53 1909 m) kas link R R Kom. izdiniuko, visi pastatyti kandidatais be užklauso. Taip pat turime pranešti, kad visai neradome nė vienos legitimacijos, kad kas apsiima ar atsako. M Merkevičienė suvis nenomnuota, o vienok radome sugražintą legitimaciją, kurioje priima kandidatūrą, o nors ir apsiima, vienok neįtraukta į kandidatų eiles.

Taiigi nežinau, gal nesuprato p. Puskunigis, o gal nenorejo suprasti, nes visgi reikia pasiteisinti, o pasiteisnimui, neatbutinai reikalingi bent koki faktai, nurodanti nekaltybę arba teisingumą.

Kad neklaidinti skaitytojų, atkartuju, kad neradome nė vienos legitimacijos, jog kas apsiima ar atsako užimti kandidatūrą, izd. R R. komitete. Radome tik M. Merkevičienės, (ka'ra visai nenomnuota) legitimaciją, kurioje rašo, kad priima kandidatūrą, vienok ji aplenkta ir pastatyti kiti be užklauso. Ar ir dabar bus neaišku mūsų buvusiam sekretoriui?

Kad raportas nevisiškai teisingas, tas ir labai gali buti, aš pats tą neužginčiju, nes komisija darė ištyrimą ir ištyrusi apskelbė tik iš suteiktų jai dokumentų: balsavimo blankų, legitimacijų ir tt.. Suskačiusi balsus — skaitė ir peržiūrėjo legitimacijų korčiukes, kaipo ir privatiskus laškus, katruose kandidatai apsiima ar atsako, — sutvarkiusi paršė raportą, pagal ištyrimą iš prisiųstų viršminėtų papiergalių.

O jeigu nerado legitimacijų, arba privatiškų daugiau balsų gavusiųjų laiškų, tada komisija turėjo paskaityti ir apskelbti tokius paliktus be užklauso. Ir gal tik dėlto p. Puskunigis rašo, tokioj tamsoj šviesos nerasi, nes jam gal pirmiau da prieš apskelbimą raporto jau ta tamsa buvo žinoma.

Vienok ir čia, rodosi, nereikia kaltinti komisiją, bet tą, katras norėjo tą raportą matyti tamsiu ir klaidingu, neprisiųsdamas visus tuos popiergalius — Daugiau nė nemanau atkartoti to raporto, nes pats pasiteisintojas prisipažįsta, kad iš jo (t. y. iš raporto) galima suprasti jo teisingumas.

Ant galo Puskunigis atsiprašo, tarsi žodžiais senelio puselninko... Draugai, užmiškite mane, duokite man ramybę, o aš jums, nes kas mane kankina, tas yra mano priešu.

Drauge! — ar jau užmišai, kiek buvo kankinama visa sąjunga, kiek pridaryta bereikalingų važinėjimų, rašymų, darbų komisijom, o tai vis dėl neišpildymo pareigų per sekretorių.

J. V. Staliorailis.

Ką rašo lietuviu laikraščiai.

«Kataliko» N. 23 randame buvusio «Draugo» redaktoriaus straipsnelį, užvardintą «Draugo katalikiškumas», įskėmui turėtų buti: «Dvasiškijs katalikiškumas», ir taip užvardintą straipsnis sukrečia kiekvieną sielą, kurioje da liko bent truputis doros pajautos, arba «Kataliko» žodžiais sakant sukėpina žmogaus širdyje kraują, kad nežinai nė ką manyti. Ir «K.» klausia, ar tas galėtų buti teisybė, ar mūsų kunigai panašiai elgtųsi, o vienok — atsako — viskas tiesa ir tai šventa tiesa, nes tai rašo nuskriaustasis žmogus darbininkas, turintis šeimyną... «Išėina tas, kad jie (sopr. kunigai) doros kitus mokina, o patys nedorybėse plusta — sako ir «Katalikas». —, ... Taip pas juos dorai nupuolus, nežinia, kas bus katalikams ir bedaryti». Jeigu «K.» pripažino teisybę nuskriaustam, lai neslepia tukstančių žmonių, panašiai dvasiškijs skriaudžiamų, bet stengiasi nuplėšti nuo vilko avies kailį, o žmonės-katalikai žinos, ką reikia daryti, kad nuo vilkų apsiginti, lai «K.» neslepia nuo katalikų panašiu dvasiškijs nedorybių, o nereikės dangstyties nekaltybės skraiste, kad nay viskai klausti, kas liks katalikams toliaus daryti?

Bet štai pats skriaudos, arba mūsų meilės artimo mokytojų nedorybės paveikslas, lai skaitytojas sprendžia:

Gruodžio 15 d. 1909 m. «Draugo» leidėjų likau parkvietas redaguoti «Draugą», mėnesinė mokėstis 50 dol. ir 4 ruitmai veltui višui spaustuvės. Per visą tą laiką prisėidavo gaudyti užmokėstį, nes jau kelios dienos prieš pirmą, į spaustuvę nepasirodydavo nė p. Lopatto, manager, nė kun. Vizgirda. Porą kartų tik atsakius dirbti ir sustabdžius spaustuvę — užmokėjo. Taip tęsėsi per 6 mėnesius kolei aš dirbau prie «Draugo». Daugybė visokių kolektorių: už linotype, už raides, už gazą, elektriką, už namą — neduodavo ramiai dirbti. O mokėti nėra iš ko — pinigų nėra. Retkarčiais kun. Pautienius prisiuočia čekį, arba nuvarva auka kokio kunigėlio. Bet vis, budavo, ramina kun. Vizgirda: «tik palaukite vyručiai iki Seimui, liksime organu — na tai paušime!»

Bet pikti liezuviai atliko savo darbą ir tapau atstytas nuo «Draugo» kaipo neištikimas. Nes drįsau neatsargiai išsistarti apie vieną «garbės narį», kurisai per atlaidus pas vieną savo «konfratą», perdaug šampano išgėręs, nemandogiai pasielgė kas link...

Na, tiek to. Išpuolė gauti man 40 dol. 91 c. Bet kunigai užsipyrė man nemokėt, tvirtindami, kad man tiek nepriguli. Aš grieštai atsakiau, kad toliai neišeisiu iš jų namų, kolėi neuzmokės tų pinigų. Tuomet kun. Vizgirda uždaro vandenį, gazą ir iš pečiaus išima fajerkas. Reiškia stipk badu. Nieko, kenčiau. Vandeniį parsinešu iš kaimynų, taip pat tenai valgyt išverdu, nes mano žmona serga. Nieko negelbsti protestai, nė maldavimai. Kun. Vizgirda dar užsiundo spaustuvės darbininkus, kad garsiai bėgiotų trepais, rėkautų, durimis trunkytų — ir tai mano žmonai sergant! Pasamdytas žmogus apibėgiojo visus štorus, kad niekur neduotų man ant bargo. Idant nemirti iš bado užsiėmiau agentura laikraščių, knygų ir pavokslų. Kun. Vizgirda iškeikė mane per pamokslą ir liepia parapijonams nieko nuo manęs

nepirkty. Leidžia bjaurias paskalas, kad buk be šliubo gyvenu su savo žmona ir daug kitų dalykų. Porą kartų atsion čia konstebelj, kad mane išmestų, užareštuoja daiktus.. Aš vis neinu. Pagalios žmona pagimdo kudikį nakčia. Reikia vandens— nėra, pečius uždarytas, gazas uždarytas. Turėjau varu įsilaužti ir atidaryti vandenį. Meldžiau kun. Vizgirdo, kad nors per kelias dienas atidarytų vandenį, atiduotų pečių. Nieko neatsakė, tik pristatė žmogų daboti, kad negalėčiau savo valia ką—nors padaryti. Kenčiu, bet iš namų neinu. Ir kur eiti? Ant gatvės?— anksčiau ar vėliau policija išmes, nes provotis su kunigais pinigų neturiu. Kudikį kaimynės nuprausia, vandens parnešu iš kitur, taip ir mitau...

Žmona serga, vaikutis verkia—o kunigai, galingi «Draugo» leidėjai, tik tyčiojasi iš manęs ir pinigų neužmoka.

Į skolas įlindau, įsilėšavau, maniau pradėti gyventi tik, tuč, ir meti «Draugas» ant gatvės, parsitaukęs mane net iš Chicagos.

Jau dvi dieni kaip badaujame. Ką daryti, kur dingti? Mirti nesinori. Pagelbos iš niekur.

Aplinkui visi sotūs, gražūs, liksmi, tik aš su savo varginga šeimyna, buvęs «Draugo» redaktorius— badauju ir turiu žiūrėti, kaip ir nekaltas sutvėrimas kenčia.

Tai tau «Draugo» leidėjų prakilnumas, gera širdis ir meilė artimo! Ką čia parašau, tai nėra nė milijoninės dalies iš visko, ką mes kenčiame. Jeigu nepribus pagelba, grėsia alkana mirtis.

Rašyti neturiu spėkų. Paskutinius centus išleidžiu ant stampų, kad pasiųsti šitą laišką į «Kataliko» redakciją.

Lai žino visuomenė, kas tas «Draugas» ir jo leidėjai ir kas yra jų skelbiama meilė artimo.

Su pagarba, A. Zaboras.

V. S. Morozova.

UŽ VIENĄ ŽODI.

Verte Barabošius.

Žodis i skaitytojus.

Šitas pasakojimas yra parašytas mano mylimo mokinio iš mano pirmos mokyklos 1862 m. tuosyk mylimo 12 m. vaiko Morozovo, dabar gerbiamo 60 m. seno Vasilijo Steponovič Morozova.

Kaip tada man buvo brangus mažojo vaikinio besistengi mas, jo meilumas ir, svarbiausia, pastovis gamtiškumas,— taip pat ir dabar man patiko tos ypatybės šitame parastame pasakojime, kas taip spindančiai skiriasi savo gamtiškumu nuo didelio daugumo raštų mūsų literaturoj.

Tu jauti, kad čia nėra nieko dailaus, bet atpasakota taip, kaip atsitiko. Šitos eilutės yra paimtos iš gyvenimo ir tikrai iš rusų gyvenimo su jo tamsiais, liudnais, bet vienok brangiais apširėškimais. Manau, kad skaitytojams papasakojimas patiks taip pat, kaip man. 1908 m. 18 liepos L. Tolstoj.

Nežinau, kaip man tada žiemos laike pasitaikė gerti arbatą žinomam viešbuty. Tai buvo apie ketvirtą valandą popietų ir man, kaip ir visada, padavė laikraštį. Aš užsidėjęs

savo akinius, atsidaviau skaitymui ir susiduriau su L. Tolstoj raštu.

Viešbuty buvo tyku, žmonių maža ir aš visas atsidaviau skaitymui. Bet mane už valandėlės pertraukė senelis, su plocium, vyžomis ir su ryšeliu rankose.

Jis išpalengvo uždėjo ranką ant mamos peties ir sako:

— Skatikų! Valgyt norisi...

Man nepatiko, kad toks begėdis pertraukė man skaitymą. Aš pats save skaičiau už vargšą, bet tik ne už elgetą, aš nenustodamas kantrybės ir nenukreipdamas akių nuo laikraščio atsakiau jam:

— Daug jūsų alkanų valkiojasi: aš irgi alkanas, cik po velnių!

Tą pasakęs aš ir vėl pradėjau skaityti. Bet man skaitymą pertraukė senelio graudus balsas. Aš nusiėmiau akinius padėjęs ant laikraščio, pažvelgiau į meldžiantį skatiko. Tas senelis buvo, kaip rodėsi, kaimietis, išbalęs, suvargęs ir sulinkęs; jis stovėjo nepasijudindamas ir iš jo įdubusios krutinės veržėsi verksmai ir sunkūs dusavimai. Aš su vienu sykiu pajaučiau gėdą ir skausmą. Nežinau, kas man susprangino gerklę, ir aš ką tik susilaikiau nuo ašarų. Man buvo gėda, ir aš mėginiau išsiteisinti, kad jam nieko nedaviau, bet dar siunčiau velniop.

Aš esu alkanas ir su nemaža šeimyna, pamislįjau pats apie save. Bet tuojaus manyje kilo balsas: «Vistiek nereikė jo taip pasielgti. Vistiek negerai, negerai padariai tu brolau Vasilijau!»

Aš nežinau, kas jį vertė graudžiai verkti,— ar stoka duonos ar mano aštrus pasielgimas. Visam savo 60 m. gyvenime mažai esu matęs džiaugsmų. Nuo to laiko, kaip aš tik galiu apie save atminti, man irgi neretai prisieidavo ragauti žmonių neatjauta ir girdėti nuo jų tokius pat žodžius, kokius aš sakiau tam seneliui. Vienok man buvo gėda ir skaudu.

Aš sėdėjau. Jis stovėjo priešais mane ir mės tylėdami žiūrėjo vienas į kitą. Aš ilgai nesuradau žodžių, idant jį prakalbinti. Ant galo aš pergalejau tą mūsų susimaišymą ir tokiu pat nevienodu ir nedrąsiu balsu, su kokiu jis paršė skatiko, aš užklausu:

— Kodėl draugas verki?— Tas nieko nepagelbės, veikiu tik kenkti gali.

— Sunku kentėt... Norėjau gauti darbą, nėra. Pasigailėjimo maldauti nepratęs... Mat, paleido iš kalėjimo; tikėk, mano mielas, trečia diena duonos kąsnio neesu valgęs. Baisiai alkanas! Ir jis pirmerkę akis, įtraukė oro per nosį ir jo akįse pasirodė ašaros.

Man buvo nesmagu. Bet man išrodė: jeigu šitas žmogus yra tik dabar paleistas iš kalėjimo, tai jis netik dėl duonos dejuoja, bet kad jo sielą spaudžia dar kas svarbesnis. Aš stengiausi pradėti kalbėti, idant jį nors kiek suramint.

— Ašaromis, broluži, neišsigelbėsi— aš sakiau,— bet labiau save suvargysi. Atsisėsk čia prie manęs, pasikalbėsi va. Pasakok viską atvirai.

Senelis atsisėdo šale manęs. Ryšelj jis pasidėjo ant savo kelių, ir aš pradėjau klausinėti:

— Iš kur esi?

-- Aš! Aš pats esu iš Kureko gubernijos, Obojanos pavietos, Ribackos vasčiaus, Bobrovkos kaimo.

-- Kaip tu čia atsiradai!

-- Kaip atsiradau? Ištremtas esu.

-- Už ką tai?

-- Ištremtas tik! -- Taip už vieną žodį, už vieną žodį!...

-- Kas tas per žodis, mielas žmogau?

Senelis žvalgėsi į visas puses, bijodamas sakyti man, už kokį žodį jis kenčia. Nors ir aš esu kaimietis, vienok apsirėdęs pagal miesto mados: mano ploščius ir geri batai, mano akiniai ir priešais laikraštis, viskas tas, matomai neleidžia seneliui skaityti mane lygiu sau ir jis pilnas abejonės ir neužsitikėjimo gal pamislįjimu atsakė: -- «Kam jis mane klausinėja, kas iškur ir kaip?» Senelis nutilo, mislindamas, kad geriaus tylėti, negu sakyti žodį ne vietoj.

Aš supratau, kad jam sunku yra pasakyti tas žodis, už katrą jis kenčia, nepažįstamai miesto ypatai. Tą aš supratau ir nebesistengiau dasižinoti, nors man ir labai buvo žingeidu, kaip galėjo toks žmogus buti ištremtas. Kaip rodos, jis buvo ištremtas kaipo «politškasias» Aš žinojau daug politiškiųjų, su nekuriiais iš jų gyvenau vienam kambaryj. Dauguma iš jų buvo jauni žmonės, pasišventę jaunikaičiai.

Kaip galėjo toksai, visai nepašūsus į juos, apgailestaujamas senelus įkliuti tarpan politiškiųjų?

-- Ar žinai ką? -- aš tariau, eik į tą kambarį ir pasėdėk biskutį. Kada susirinks vežėjai, aš mėgysiu dėl tavęs ką gero padaryti. Bet dabar paprėšyk kopustų ir duonos, kiek tik gali suvalgyti.

-- Bet kaip tai, nes pinigų pas mane nėra? Eh, eh!

-- Prašyk ir valgyk tik, pinigų gausim.

Senelis įėjo. Aš ir vėl palikau vienas, užsidėjau akinius ir pradėjau skaityti. Bet ir vėl man skaitymą pertraukė Prišartino tarnas:

-- Vasilij Stepanovič! Jus liepet seneliui duoti kopustų ir duonos?

-- Taip.

-- Jus užmokėsite 12 kapeikų?

-- Taip.

Už valandėlės visi stalai buvo užimti vežėjų. Jie suėjo gert arbatą. Iki šiol tylus viešbutis prisipildė kalbomis. Vienas pasakojo apie žandarus, kitas apie keliauninkus ir tt..

Aš ilgai neįsidrąšinau pradėti. Ant galo susiėmiau savo drašą ir kreipiausi prie vieno, nuo kurio tikėjaisi greičiau gauti pašėlpą tame dalyke. Tas buvo Alocha, bet tokiam svarbiam atsitikime, aš jį pavadinu Aleksėju Titišu.

Aš jam viską išpasakojau ir liepiau kreiptis prie draugų dėl nelaimingo žmogaus, mūsų brolio kaimiečio, katras kenčia, kaip jis pats sakėsi «už vieną žodį» ir meldžia pašėlpos. Aš pašaukiau senelį iš tamšaus kambario. Iš vežėjų pusės nebuvo klausimo: kas, iš kur ir už ką? -- Kaip užburti vienas paskui kitą išsiėmė maišelius su pinigais ir variokai plaukė iš visų pusių senelio rankosna.

-- Neišjėškosi tėve. Dabar taip yra: už niekus reik eiti pražutin, -- sakė aukautojai, duodami variokus.

Senelis buvo taip sujudintas ir vargiai tik galėjo linguoti galva prieš aukautojus. Darbas buvo padarytas: seneliui buvo pilna sauja variokų.

Dabar aš senelio negalėjau išgąsdinti su savo žingeidumu ir vėl klausiau, kaip atsitiko. Aš meldžiau jį atsisėsti šale manęs ir kada jis atsisėdo, aš užklausiau:

-- Už kokį žodį tavo, tėve, ištrėmė?

Jo neužsitikėjimas dabar pranyko. Jis pasižiūrėjo dabar į aukautojus, tarsi melddamas ir juos klausyties, ir tada pradėjo pasakoti:

-- Sunku draugai, oi, kaip sunku! Tikėkit, tik vienam dievui yra žinioma. Jis tegul liudija, kad aš teisybę kalbu. Tik už vieną žodį aš kenčiu. Dalykas tame. Pas mus Kurskoj gubernijoje buvo pogromas. Aš manau esat girdėję?

-- Ir kaip dar, -- atsiliepė kiti, -- ir laikraščiai rašė.

-- Ir mat... taip, taip, galbut ir laikraščiai rašė, bet kalbėjo visur apie tai. Taip tai: kaimiečiai pradėjo ponus vaikyti, viską jiems atiminėti, ir kai-kuriose vietose pradėjo ir dvarus deginti.

-- Ar ir tu tėve dalyvavai? -- užklausė Alocha.

-- Ar aš! Tas tik blogumas ir yra, kad ne. Mane už žodį ištrėmė, už vieną žodį. Vaziavau aš į Obojanos ir sykiu vaziavo mūsų pono darbininkai. Žodis po žodžio, šiaip ir taip... kalbėjomės. Jie mane žino ir aš juos žinau. Jie sako:

«Negerai, Mikiška, jūsų obojaniečiai nuvalė laukus mūsų ponui. Kad dabar nuvalytų taip kaimui, arba sudegintų?... Bet aš tik priduriau: mūsų obojaniečiai nuvalė savo laukus nuo jūsų pono, patįs jeigu norite, sudeginkite savo kaimą». Su tais žodžiais pasikalbėjimas užsibaigė. Mēs atsisveikinome ir jie nuvaziavo savo keliu, aš savo. Aš užmiršau apmąstyti tatai. Gyvenau namie. Tik už savaitės...

(T. B)

LAISKAI | REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Malonėkite mums paaiškinti, ar moters ir merginos, norinčios prigulėti prie Sąjungos, bet šeimynoj esant organui «Kovai», tuo pačiu pasinaudoja ir iš tos priežasties nori mokėti už organą, ar tokios gali būti sąjungos narėms ir jei taip, po kiek turi mokėti mėnesinės duoklės?

Aurora, III.

LSS. 123 kp. Sekr. M. Paulauskas.

Socializmo principai pripažįsta lygias teises, nežiūrint lytiškų skirtumų. Kiekvienas socialistiškos organizacijos narys naudojasi organizacijoje lyglomis teisėmis ir jokių ypatingų privilegijų nieks negal turėti. Jeigu šeimynoj pasikakinama vienu organo egzemplioriu, už kitų šeimynos narių mokėstį («Kovos» prenumeratą) gali būti siunčiami kiti lietuvių laikraščiai ne priešingi socializmo principams. Moteris, kurios vyras yra socialistų organo nariu, gali naudoties vyro gaunamu organu, bet jeigu nori ji pati būti organizacijos nariu, negal turėti didesnių privilegijų -- būtent paliosavimo nuo sąnarinės mokes ties. Gali būti kuopos nariu, mokant tik į kuopos išdą šc., bet sąjungos reikaluose ji negal turėti sprendžiamojo balso, kaip nepilna narė. R e d.

II.

GERBIAMOJI REDAKCIJA:—

Meldžiame paaiškinkit mums, kuo skiriasi gyvybė nuo dvasios, ir ar protas skiriasi nuo gyvybės ir dvasios, ar viskas tas yra viena esybė. Ar gamta sykiu apdovanojo žmogų taja dovana? (t. y. ar kudiui gemant viskas tas pas jį jau yra?)

II. Ar visi žmonės yra inteligentais (ir net gyvunai nuo pat mažiausio tvarinio) ar tik tas inteligentas, kuris mokytas. Jeigu tik mokytas yra inteligentu, tai kaip teisingiau pavadinti ar inteligentas, ar intelektualas.

III. Kelinta vandens dalis randasi ore, pavidale debesų, t. y. ar daug daugiau pasidarytų vandens ant žemės, jeigu visas išlytų iš oro.

Philadelphia, Pa. F. Vaidzulis, D. Kairys, P. Stanelis.

Jeigu klausime išsireikšta gerai suprantant prasmes *gyvybės* ir *dvasios*, tai atsakyti galima taip, kad *gyvybė* yra tai *esybė*, kurios *spėka* yra *dvasia*. Viena kitoj gyvena, viena be kitos egzistuoti negali. Tačiau jeigu žodyje „gyvybė“ reikia suprast asmens *gyvastį*, o žodyje „dvasia“ to asmens *mintis*, tai aišku, kad skirtumas yra didelis. Kiekvienas gyvas tvarinys, arba teisingiau sakant, kiekvienas celinis organizmas gema su gyvena. Stambesniuose organizmuose, ypatingai žmoguje mintis išsidirba per išlavinimą protiškųjų pajautų, kurios lengviau atjaučia paliečiančius apsireiškimus ir per «proto» veikmę perduoda jausmams ir mintims. Iš tų jausmų ir minčių tveriasi dvasia, tverianti, taip sakant, dvasišką gyvybę. Taigi užmezgas arba pirmpradžią to visko žmogus turi ir gimdamas.

Be proto negal būti tveriančių dvasią minčių, tat skirtumas tarp proto ir dvasias, rodosi, gan aiškus.

II. Intelligentas (lotyniškas žodis: intelligens—intelligo—suprasti, atjausti, žinoti) gali būti kiekvienas tvarinys, apdovanojamas jautresnėmis pajautomis. Bet tas pajautas ištobulina tik supratimo spėka. Jeigu protas nėra išlavintas, jame tos supratimo spėkos mažai, jo pajautos rambios, apsireiškimai jų nesužadina ir jos nepajudina smegeninių pajautų, toks tvarinys nedaug ką gali suprasti ir negal užsipelnyti sau «supratelio» vardą, toksai nevadi namas inteligentu. Be mokslo negalima išlavinti sielos pajautų, tat tiktai mokytus ir vadinama inteligentais — supratėliais, švie-suoliais.

Intelektualas, taipgi ima pradžia nuo žodžio intelligo: reiškia pastebiantis, atjaučiantis; turintis tą dvasišką arba minčių spėką, kuri leidžia proto pajautoms pastebėti tarp dviejų objektų ką—nors nepaprasto. Bet ir čia yra reikalinga išlavinto proto pajautų. Tačiau inteligentu gali būti kiekvienas turintis išlavintą protą švie-suolis, intelektualu jį vadinti nevisuomet būtų teisinga, nes čia jau svarbią rolę lošia ir atjautimas, vaidentuvė ar įvaizda.

III. Idant sužinoti, kiek tikrai vandens yra ore, nepakanka surankioti debesiuose esantį vandenį; visa atmosfera susideda iš gazų, kuriuose randama: oxygeno 23'10; nitrogenu 7'90; karboniškos rūgšties — 4; hydrogeno (vandendario) 4; kad sužinoti, kiek tikrai ore yra vandens reiktų apimti visą atmosferą ir paskui išanalizuoti (atskirti vandenines daleles). Katra ar «kokia dalis vandens randasi ore, pirma patirkite, kiek kubiškų pėdų vandens yra ant žemės, o tas irgi nėra žinomu, nes da net ne visų jurių platumas yra žinomas.

R e d

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų pravadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

CHICAGO, ILL. XXV—tas jubilėjinis seimas S.L.A. užsibaigė 11—tą dieną berželio; delegatų buvo susivaziavusių iki 119.

Iš svarbiausių nutarimų, t. y. visuotinas balsavimas likosi priimtas; visas nešvarus politikavimas nuėjo per niek, tautiečių egoistų: seime buvo kuopų įrašimų, kad priklausanti prie LSS. nariai, neturėtų sprendžiamojo balso S.L.A. seime; teisybė, daugybė delegatų pasipiktino ir svetainėj pakilo triukšmas prieš tokius įrašimus.

Taipgi reikia priminti, kad laike seimo S.L.A. vietiniai socialistai šį bei tą veikė; 6 dieną berželio parengė draugišką vakarą, ant kurio buvo užkviesiti delegatai, kurie priklausė prie LSS. Taipgi buvo užkviestas Dr. J. Šliupas ir šernas, kaipo įžymūs veikėjai ant apšvietos dirvos; čia buvo pakeltas klausimas apie susivienijimą su anglų Socialist Party; iš išsireiškimų galima buvo patėmyti daugumą už susijungimą.

Taipgi buvo priminta apie pirmesnius vaidus amerikiečių link paskirstymo aukų lauke revoliucijos, Dr. Šliupas pa-aškino kokios priežastys jį priverstė išstoti iš sąjungos. Čion buvo kviestas šliupas kalbėti varde LSS. suvienytų kuopų Chicagoj. Nors Dr. Šliupas nenorėjo viešai pasirodyt tarpe socijlistų, gal but dėlto, kad tautiečiai buvo atsikvietę ir lėšas kelionės buvo padengę, bet ant galo sutiko kalbėti.

Prakalbos buvo parengtos ant 9 d. berželio, Treiheit Turner svetainėj. Ant prakalbų labai daug žmonių susirinko, net į svetainę negalėjo sutilpti, buvo apie 1500, kas pas Chicagoj lietuvius labai retas atsitikimas.

Susirinkusieji pasitiko Dr. Šliupą triukšmingu delnų plojimu. Pirmiausia 81—mos kuopos choras padainavo Marseletę. Po to T. Morgan kalbėjo angliskai, kurio kalba labai užinteresavo tuos, kurie galėjo suprasti jo kalbą. Maišytas muzikališkos draugijos choras «Aidas» iš Kensingtono padainavo tris dainas: «Kur šešupė teka», «Į Kovą» ir «Ant kalno karklai siubavo». Kalbėjo F. Živatkauskas iš Scranton, Pa. kokią turi įtekmę karė ant industrijos. Nors kalbėtojas užėmė apie valandą suvirš laiko, bet nebuvo pilnai išaiškinta, užimta buvo aiškinti apie centralizaciją ir tt..

81—mos kuopos choras padainavo 2 dainas. Choro vedėju buvo K. Strumskis. Dr. Šliupas kalbėjo apie apšvietos reikalingumą, ypatingai nurodė reikalingumo svarbumą moterų apšvietos, nes jos budamos tamsiomis, sulauko visą kulturišką plėtojimąsi. Taipgi jis nurodė kaipo klaidas socijalistų, kurie atsiskiria nuo savo tautos ir nueina prie kitų tautų, kurios yra kulturiškai augėčiau pakilusios, ir tuom sumažina jiegas savo tautos kulturiškam kilime. Taipgi priminė apie religijos dalykus, kad socialistai pripažįsta už privatšką dalyką, bet pagal jo išvedimą, religija nėra privatiškas dalykas, nes bažnyčia yra tam—tikra organizacija ir kaipo tokia turėdama didžiausią galę ir įtekmę ant daugumos žmonių, yra stabdytoja žmogaus pirmyneigos.

Jo kalba gana buvo nuosekli ir aiški, kad klausytojai ne-

sijautė nuvargusiai. Sustojus kalbėti, žmonės dar šaukė, kad kalbėtų, bet jis atsisakė.

Aukų surinkta dėl padengimo lėšų \$42.00.

Darbininkas.

JERSEY CITY, N. J. Bendromis spėkomis draugijų: Brooklyno, Naspetho, New Yorko ir Jersey City; tapo suregtas apvaikščiojimas, t. y. paminėjimas 500 metų jubilejaus kovos ties Žalgiriu. Ir toji iškilminga šventė atsibuvo su prakalbomis ir dainomis 24-tą dieną gegužės 1910 m. Kalbėtojai buvo trys: J. Šukys, J. V. Liutkauskas ir A. Baranauskas. Tarpe prakalbų, buvo dainos, kurias padainavo lietuviškas choras iš East New York, po vadovystę pono E. Onimo.

Prakalbos ir dainos publikai labai patiko, o labiausia atsižymėjo savo kalba J. V. Liutkauskas; vien tiktai gaila, kad labai mažai susirinko publikos, vos keletas desetų, gal būtų susirinkę ir daugiau, bet tame yra svarbi priežastis: «parapijos extra susirinkimas». Mat pas mus kelios savaitės atgal, susitvėrė lietuviška parapija, kurios globėju yra kun. Šidvydis, ir tas menkos vertės žmogelis jau stengiasi visokiais būdais užkenkti mūsų progresyviškam darbui: įkalbinėja savo nuolankioms avelėms, kad nedraugautų su bedieviais, neskaitytų bedieviškų raštų, nesilankytų į jų susirinkimus ir tt.. Ir tiesa, nusisekė jam pasėt sėklą nedorybės, nes katalikai bedievius pradėjo taip neužkėsti, kad brolis, brolių gatavas praryt.

Išgirdęs, kad rengiamos prakalbos, pabugo guodotinas dušių ganytojas, kad kartais neišvirkėtų jo avelės, t. y. nepriklausytų bedieviškų žodžių, nors tai buvo prakalbos netik vienų bedievių, bet abelnai visų draugijų, kaip bažnytinių, taip ir tautiškų. Sušaukė extra susirinkimą, nors neturėjo tą dieną jokių svarstymų apart skunerio alaus.

Beto, kaip girdėt, ketinas važiuot per vietinius ir apielinkius lietuvius rinkdamas aukas ant šventos bažnytėlės, todėl pranešu visuomenei, kad jeigu kartais pribatų kur minėtas svečias, kad žinotų koks, žmonių darbininkų ir mūsų tautos prietelis yra kun. Šidvydis.

Rodos yra pas mus keletas darbščių vyrų, bet nuolatai kovojant su tamsybės priešu ir tiems energijos pritrūksta. Bet visgi nenustosim vilties, darbuosimės ir kovosim su priešu tamsybės pakol anas nebus prgalėtas.

M. J. Vargdienelis.

PLYMOUTH, PA. Darbai anglių kasyklėse šiuom laiku eina gerai, dirba visas dienas; bet uždarbiai su šių dienų pragyvenimu aužštomos prekės, visai menki, žmonės su didelėmis šeimynoms, kaip tik pragyventi gali.

Lietuvių čia gyvena skaitlingas būrelis, ir turi įsteigę šią draugystę: D. L. K., Vitauto, Darbininkų K., Šv. Kazimiero, Šv. Juozupo susišelpimo draugijas, L. S. D., S. L. A., T. M. D. ir SLRKA. kuopas. Bet sulyginus su tokiu skaitliu organizacijų, apšvieta tarpe lietuvių stovi ant žemo laipsnio, nes tamsumas ir girtybė tarpe vietinių lietuvių įsiviešpatavus, ką parodo, kad užlaiko gražią muringą bažnyčią su gera klebonija, kunigu ir jo 2 gaspadinėms, kas ant tiek yra

naudinga, kad žmones klaidinti ir kaip galint supančiojus tamsybėj laikyti. Taipgi apie 32 smuklės, 8 krautuvės, iš kurių 2 turėjo subankrutyti dėl stokos ėmėjų, ir kurie įsiskolinę krautuvninkui neužmokėjo. O smuklės bujoja, nes nuo pereito 1-mo balandžio gavo laisvus 27 nauji smuklininkai, tarp jų 5 lietuviai ir kas atsitinga tame tarpe, gėda ir aprašyti.

Štai pirmose dienose kovo mėn. nepamenu kokioj dienoj, kad buvo išmokėjimo diena, lietuvis Adomas Oškynis nu puolė nuo porčių, 5 pėdų augštumo ir ant vietos užsimušė. Antras atsitikimas, tai 2-ą dieną gegužės smuklėje pas J. Dapkevičių Stankauskas papjovė S. Šulaušką Nužudytasis prieš keletą dienų pribuvo iš Pittsburgo apielinkės ir už keletos dienų buvo pasirengęs važiuoti į Lietuvą, kur yra jo moteris ir šeimyna; o čionai jį netikėta mirtis patiko, tai vis vaisiai girtuoklybės ir stoka apšvietos.

O rodos dvasiškieji vadovai, kurie per eiles šimtmečių sklėbė meilę artimo jau būtų išmokinę, šiandien visos bažnyčios vistiek, kokios jos nebutų nemokina gyvenimo doros ir ir meilės artimo, bet priešingai, draudžia nuo mokslo ir jį niekina.

Gegužės 15 dieną 7-tą valandą vakare, likosi surengtos prakalbos per Lietuvos Sunų draugystę. Vakaro programa buvo įvairiuota: po atydarymą susirinkimo dainininkų choras padainavo «Švenčių giesmę», p-lė K. Varnagiriutė deklamavo eiles «Saulute laiminga». Choras padainavo serenadą «Žvaigždėlės». K. Varnagiriutė solo «Pasakyk mamomylimas krašte». p-lės Lizdžiutės ant piano skambino duetą. Kalbėjo J. V. Liutkauskas, iš New York; jo kalba užkliudė ir dvasiškus vadovus, kurie Kristaus mokslą pavertė į išnaudojimo biznį, bei temdinimo ir klaidinimo žmonių. Tuomet kun. Šaulinskas, kuris irgi buvo atsilankęs į susirinkimą, atsisotęs paliepė kalbėtojui prasišalint. Publikoj kilo triukšmas, švilpimas ir trepsėjimas ir klebonas likosi pasodintas, o kalba tęsėsi toliau ir ant galo neaplenkė nė socialistų, perstatydamas kaipo klaidingus ir neapsipažinusius su socializmo mokslu, kur socialistai tveria rojų ant žemės, o patį to ginklo neturi t. y. balsavimo teisių. Kad socialistai gauna organą ir jį numeta į pasuolę, nesistengdami juomi naudotis. Patarinėjo mąstyti, kas yra gera priimti, kas bloga atmesti ir nedaryti to, kas pačiam nemiela. Tas išdalies teisybė, bet kalbėtojas užmiršo arba tiesiog nenorėjo paaiškinti, kad nevisi socialistai beginkliai ir nevisi nesusipratėliai ir blogadariai. Bet kalbėtojams kalba publikai liepia visus socialistus niekais laikyti.

Ant galo choras padainavo «Lietuvos Himną ir vakars užsibaigė.

A. V.

ATKREIPIAME ATYDA!

Dabar mės ir vėl patalpiname naują apgarsinimą Dr. Hartmano. Yra tai geras apgarsinimas, gražiai sutaisytas, gera kalba tikrai lietuviškai:— o ne taip, kaip kokių humberierių Institutų, pusiau žydiškų žargonų nutavaliota. Todėl ir mės parodyjame perskaityti atydziai Dr. F. Hartmano apgarsinimą iš New York.

ADRESAI

L. S. S. kuopų viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adresai netel-
singai pagarsinti, arba visai nėr, lai tuoj atel-
šaukia administraciją. Administratorius.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
J. Juodžiukynas, 1815 E. Moyamensing Ave.
- 2 kp. Scranton, Pa.
J. Šunckis, 1115 Blair Ave.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
D. Pretkus, 2117 Lakeside ave., N E.
- 4 kp. Chicago, Ill.
J. Jurgellonis 1701 So. Halsted st.
- 5 kp. New Britain, Conn.
K. Senkus 315 Washington St.
- 6 kp. Pittsburgh, Pa.
John Kazlauskas, 2308 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
J. V. Michelson, 130 William st.
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
W. Tabaras 215 Noble Lane
- 11 kp. Newark, N. J.
A. Žolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis, Box 93
- 14 kp. Baltimore, Md.
K. Mikolaitis, 704 W. Lombard st.
- 15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanaukas Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
K. Liutkus 71 Pine St.
- 17 kp. Brookton, Mass.
L.S.S. kuopai 152 Ames St.
- 18 kp. Collinsville, Ill.
A. Lietuvninkas Box 535
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Saltis, 120 Grand St.
- 21 kp. Herrin, Ill.
P. Gedvilaitis, Box 522
- 22 kp. Chicago, Ill.
M. D. Činikas 2355 W 20th St.
- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 25 kp. Union City, Conn.
J. A. Šunskis 22 Diamond St.
- 26 kp. Westville, Ill.
J. Kilkunas Box 453
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
A. Stanlškis, 140 E. Coal St
- 29 kp. Springfield, Ill.
V. Černlauskas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 181 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Berukštis, 44 1/2 Apple st
- 32 kp. Pittston, Pa.
P. Štekaitis 133 Grand Ave.
- 33 kp. Binghampton, N. Y.
M. Kirkilas 32 Greenwood Ave.
- 34 kp. Waterbury, Conn.
V. Malinauskas 17 James St.
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
A. Lukaitis, 75 E. 22nd St.
- 37 kp. Chicago, Ill.
B. Šidiškis 1735 N. Marshfield Ave.
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Žvingilas, 13 Foley St.
- 40 kp. Worcester, Mass.
T. S. Rubikas, 24 Coral St.
- 41 kp. Bridgeport, Conn.
J. Barokas 33 R.R. Ave
- 42 kp. Easton, Pa.
A. J. Neris, Box 195
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
S. Pauza, 85 Hope Ave.
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Vitkunas, Box 172
- 48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 18 N. State St.
- 50 kp. McKees Rocks, Pa.
Jonas Jonokaitis, 306 Helen St.
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
J. Stankus 138 Veto St.
- 52 kp. New York, N. Y.
P. Slinkus 120 Grand St.
Brooklyn, N. Y.
- 54 kp. Courtney, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 55 kp. Allegheny, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
B. Kondrotavičius Box 24
- 58 kp. Kenosha, Wis.
I. Bogvila 253 Nevell st.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
J. Kačergis, 217 Madison St.
Hoboken, N. J.
- 60 kp. So. Boston, Mass.
E. Alminavičiūtė, 18 National St.
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
S. Danilovičius 33 Cottage St.
- 62 kp. Riverton, Ill.
J. Rush P. O. Box 171
- 64 kp. Lawrence, Mass.
F. Juškevičia 99 1/2 Oak St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
Ed. Kinderas, 323 River St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
P. Kilkūnas, 8 Market St.
- 68 kp. Chester, Pa.
T. Tomkevičius, 31 Bevan St.
- 69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankevičius Box 51
- 70 kp. Gilberton, Pa.
M. Dumblauskas, Box 107
- 71 kp. Cambridge, Mass.
H. B. Bronišas, 103 Gore St., E. Cambridge
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžiūnas, P. O. Box 19
- 74 kp. Livingston, Ill.
P. K. Pačėsa Box 142
- 75 kp. Rockford, Ill.
Jur. Lingis 602 Lewis St.
- 77 kp. Benld, Ill.
J. J. Guže-Rėta Box 155
- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. P. Čepulis 4 Valley Ave
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Mauručaitis, Bright Lumber Yard,
Ashland, Pa.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
J. Kirtiklis 113 N. Wyoming St.
- 81 kp. Chicago, Ill.
Petras Mertinkaitis, 1644 W North Ave
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
J. Juška, 325 Plymouth Ave.
- 84 kp. Montreal, Canada,
J. K. Matjukas 195 St. Charles St. rear
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavištavičius 216 Hydepark St.
- 86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldzius Box 1016
- 87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1003 N. 9th st
- 88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta 421 5th ave.
- 89 kp. Gardner, Mass.
P. J. Mackevičius 81-83 Emerald St
- 90 kp. Rhone, Pa.
Ig. Sukys, P. O. Box 32
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave.
- 95 kp. Ashley, Pa.
P. Slnkevičius, 64 Cooke St.
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
J. Varnagiris, Box 331
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Millauskas 437 Willing St.
- 104 kp. Clinton, Ind.
F. Kivinas, Box 177
- 105 kp. Lewiston, Me.
K. Vilaniškis, Box 36
- 106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
- 109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
- 110 kp. Centralia, Pa.
J. Stasiulevičius P.O. Box 326
- 111 kp. Orange, Mas.
J. Gallunas, 35 Whitney St.
- 112 kp. Pierce, Ill.
Pr. Stiklius P. O
- 113 kp. Burlington, N. J.
A. P. Vituris, 503 Linden Ave.
- 114 kp. Athol, Mass.
D. Taunis, 35 Essex St
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. A. Petrauskas, 110 Robinson St
- 116 kp. Detroit, Mich.
F. Sziugzda 368 Champlain St
- 117 kp. East Pittsburg, Pa.
W. J. Markunas Box 325
- 118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčunas Box 33
- 119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Drutehas 501 Conway St.
- 120 kp. Valparaiso, Ind.
D. J. Kasarka 55 Commercial Hall
- 121 kp. Beckemeyer, Ill.
U. Skrinskienė P.O. Box 45
- 122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolancas, 11 Charter St.
- 123 Aurora, Ill.
M. Paulauskas, 159 N. Broadway
- 124 kp. Racine, Wis.
Ig. Mačulis, Box 124
- 125 kp. Waukegan, Ill.
C. Stendar Box 215
- 126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinskas Lock box 74 Steger, Ill.
- 127 kp. Old Forge, Pa.
V. Kriškūnas Box 218 Coyne Pa
- 128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas Box 116
- 129 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirtis, Box 630
- 130 kp. Auburn, Me.
P. Kapickas 40 Newburn St.
- 131 kp. So. Omaha, Nebr.
Org W. Banevičius 3423 T. St.
- 132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpolius Box 177
- 133 kp. Norwood, Mass.
P. J. Babillas 55 Savin Ave.
- 134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Pezeolgauskas BOX 61
- 135 kp. Lawrence, Mass.
P. O. Jatulevičius Box 206
- 136 kp. Rumford Falls, Me.
J. Grušas 46 River St.
- 137 kp. Kensington, Ill.
J. Riškus, 1190 Union Ave., West Pullman.
- 138 kp. Grand Works, Ill.
Zig. Songaita BOX 92
- 139 kp. Middleboro, Mass.
C. Ostrowski Summer Ave., 3 Fl. House
- 140 kp. Forest City, Pa.
J. Jančaitis, Box 86
- 141 kp. Athens Ill.
J. Žvingilas, Bo. 167
- 142 kp. Pawnee, Ill.
J. Žemaitis, Bo. 108
- 143 kp. Williamstown, Pa.
R. Arminas, Box 7
- 144 kp. Haverhill, Mass.
Aug. Baronas 179 River st
- 145 kp. Wallingford, Conn.
A. Žilinskas BOX 923
- 146 kp. Hartford, Ark.
T. Kardulis BOX 201
- 147 kp. Elizabeth, N.J.
J. Baranauskas 300 First st.
- 148 kp. Denver, Colo.
J. Martin, 1315 10th st.
- 149 kp. Jersey City, N.J.
A. Reklaitis, 234 Wayne st.
- 150 kp. W. Hanover, Mass
A. Salmonas, National F. Co.
- 151 kp. New Kensington, Pa.
K. Justinaičius Box 723

Mirusios kuopos:

- 8 kp. Donora, Pa.
39 kp. Los Angeles, Cal.
43 kp. Melrose Park, Ill.
47 kp. New Philadelphia, Pa.
53 kp. St. Clair, Pa.
63 kp. Johnston City, Ill.
76 kp. Seatonville, Ill.
82 kp. Niagara Falls, N. Y.
93 kp. Braddock, Pa.
94 kp. Foxcroft, Me.
96 kp. Vandergrift, Pa.
97 kp. Manifold, Pa.
98 kp. Elco, Pa.
99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
100 kp. Duquesne, Pa.
102 kp. Lee Park, Pa.
107 kp. Coal Dale, Pa.
108 kp. Carnegie, Pa.

PASTABA: Kuopos: 8, 39, 43, 47, 53, 63, 76, 82, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 107 ir 108 per visą šį metų apie save nedavė jokio atbalsio, todėl jas iš surašo garsinamo «Kovo» išbraukiu.

Būtų geistina, kad draugai, gyvenanti arčiau minėtų mirusių kuopelių, sužinotų jų likimą ir pasistengtų jas kaip galint

atgavi
T
kos ku
listišk

Ši
kad šia
rard A
bylos a
Ber
per ja s
bankrūt
apie \$30
Tai
kokius
ėjų mal
tiems p
paminēt
Pla
vedėjų
to antra

Šio
Darbi
Norkus.
tarimus,
Todėl
prekė 10 c
administra
tuoj jum b

Berzelio
W. Broadway,
kon dikusijos
socialistai pas
investi naujų d
Gerbemiej
tins stairinkim
rikti, pes yra
svarstymo. Taip
nados būna gana
būtų, kad draug
Susirinkima

atgaivint.

Turim atmyt, jog suorganizavimas nors menkos darbininkiškos kuopelės, yra naudingesniu darbu, negu didelę minią kapitalistiškam rėdai. Todėl draugai! Organizuokim savuosius.

Jūsų Administracija.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame visiems Atlas Trading Ass'n akcionieriams, kad šią petnyčią t. y. Birželio 24 dieną Magistrate po nr. 1128 Girard Ave. Philadelphia, Pa., atsibus nagrinėjimas kriminališkos bylos apskūstos už apgavystes p. A. M. Jocio.

Bendrove Atlas Trading Ass'n, kaip lygiai ir išleidžiamas per ja savaitraštis «Progresas», kaip daugeliui gal jau žinoma, subankrūtijo. Išleistavė «Progreso» likosi darbininkams skolinga apie \$300.00, neskaitant kitų daugelio skolų.

Taigi visi minėtosios bendrovės akcionieriai, turintieji bent kokius dokumentus galinčius būti prirodymais A. Jocio apgavystėjų malonės priduoti žemiau nurodytu antrašu advokatui, arba patiems pributi į magistrato kanceliariją apie 11 valandą prieš piet paminėtojų dienoj.

Platesnias žinias norintieji patirti, lai kreipiasi prie bylos nž vedėjų šiu antrašu: J. Stirbis 931 S. 2-nd st. Phila., Pa. Advokato antrašas: Lincoln Eyre 1524 Chesnut st. Phil'a., Pa.

Pranešimas.

Šiomi pranešame, jog jau išėjo iš spados LSS. išleidimas N. 11 «Darbininko Sveikata», pagal daktarą A. Kats'ą, paršė P. Norkus. Talpina savyja naudingus pamokinimus ir protingus patarimus, dėlei užlaikymo sveikatos darbininkui žmogui.

Todėl ją ir patariame kiekvienam darbininkui perskaitytyt, prekė 10 centų. Norintieji tą knygutę apturēt, prisiųskite «Kovos» administracijai, krasos ženkleis 10 c., nurodydami savo antrašą, o tuoj jum bus prisiųsta minėna knygelė.

Gerbiami draugai! Rašydami «Kovos» administracijai, malonėkite padėti aiškius ir teisingus antrašus, nes antrašų netikrumo dėlei, laiškai jūsi nesuranda ir tokiu būdu negalima jūsi reikalavimus užganėdinti. Sugryžo laiškai:

- 1.—K. Justinavičiaus, P. O. Box 723, New Kensington, Pa.
- 2.—Albert Glerm, Scottglen, Indiana Co., Pa.

«Kovos» Administracija.

So. Boston, LSS 60 kuopai.

Berželio 26 dieną, bus mėnesinis susirinkimas 10 val. ryte, 339 W. Broadway, Liet. Ūkėsų D-stės salėj. Po susirinkimo, bus viešos diskusijos įvairių neaiškių klausimų. Todėl įdomu, kad ir nesocialistui pasiklausyti. Kviečiu visus senus draugus ateiti ir at sivisti naujų draugų prisirašymui prie kuopos.

Sekretorius, A. Zymantas.

LSS. 14--tos kuopos draugams.

Gerbemieji draugai! Šiuomi atkreipiu jūsi atydą, kad pusmetinis stisirinkimas atsibus 1 d. Liepos, todėl malonėkite visi susirinkti, nes yra gana dang svarbių reikalų, kurie laukia jūsi apsvartymo. Taipgi pranešu, kad ant pusemėnesinių susirinkimų, vi sados būna gana žingėdžios ir labai naudingos paskaitos. Geistina būtu, kad draugai daugiau pašėstų energijos dėl idėjos socializmo

Susirinkimai visados atsibūna ant 8--niu val. vakare.

Org. V Stankevičius.

Atyda lietuviams!

Kensingtono L.M. Dr-tės «Aido» choras, norėdamas mokintis be pertraukos per visą vasarą, o matydami, kad iždas baigia ištuštėti, surengė tam tikslui teatrą «Dėdė atvažiavo». Įvyks subatoje Berželio 25 d. 8 val. vakare, Cypliko svetainėje, 11730 Indiana Ave. ir kampas 117 pl. Kensington, Ill.

Po teatrui bus balius, šokiai, dainos ir lekiuojanti krasa su išlaimėjimu puikių dovanų (dovanos bus paašskintos per balių).

Lietuviai ir lietuvaitės atsilankykite kuoskaitlingiausiai ant teatro, nes atsilankę pamatysite daug juokingo ir sušėpsite mūsų «Aido» chorą. Įžanga 25c, 35c ir 50c ypatai; vaikams 10c.

Visus širdingai užkviečia Komitetas.

Atviri Laiszkeiliai.

1 Pavaaeris Socializmo	15 Trys viešpačiai ant bombos
2 Paryžiaus komuna	16 Darbininkai ir ponas.
3 Caro kėlonė į Sibyrį	17 Kapitalizmas ir jo auka.
4 Tėvynė ir jos sėnūs darbininkai	18 Dabartinė draugijos progresas.
5 Sunku kėlanti su Teisybe	19 Nukryžliavotas gauna tuizį
6 Kapitalizmo reakcijos vilny	20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
7 Darbininkų pažanga	21 Be darbo ir duonos
8 Rusijos karė su Japonija	22 Labdarystė kapitalistų
9 Marselietė	23 Šalin iš Prancūzijos
10 Internacjonalas	24 Dėdė Samas
11 Ant barikadų	25 Moteris ir Socializmas.
12 Raudonas Vėlukas	26 Da vienas smūgis
13 Dievaitis Kapitalistu	27 Telsmas betelsių.
14 Tikėjimo palakytojai.	28 Lietuvos Senovės karžygiai.

Laiszkams Popieriai.

1 Žmonijos Geradėjai	8 Raudona Vėlukas
2 Kėlonė į dangų	9 Internacjonalas
3 Susipraskim	10 Kapitalistu Dievaiti
4 Ant barikadų	11 Tikėjimo palakytojai
5 Marselietė	12 Dabartinė draugijos progresas
6 Saulė tekanti	13 Kapitalas ir jo augintinis ponas
7 Pirmoji Gegužė	14 Standininė sistema ir jos auka.

«KOVOS» SPAUSTUVEJE spausdinam visokius atvirus laiiskus ir laiškams popierius; pritaikom paveikslus pagal apsteliuotojų norą: tautiškus ir kitokius.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydti nuo užnuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgaidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galot galutinai isigydti. Knyga ta yra krasutvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Tem kit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačo, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemians paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 903 22 Fifth Avenue, Chicago.
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš norėčiau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....
Adresas;..... Steltas.....

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P.A.

Prėmimo { Iki 10 iř ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: } Nno 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseiloms, krikštynoms,
pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras
ir telsingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

KATALIOGAS DYKAI

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų
Knygelę dainų Vainikėlis' kurios preke
15 cent. tam Prisiųsime Katalioga
Dykal. Tame katalioge Telpa aprašy-
mai apie Elektriškų krutancijų paveikslų
mašinas. **Magiszkas Sztukas**, lempas,
visokių gatunkų knygas, drukuojemų ma-
šinėliu **Armoniku** koncertinu Britvu,
Laikrodėlių, Auksinių rašomu plunksnu,
Spilku, Žiedų, Lenciugėlių, Strielbų ir tt.
George A. Pupausky & Co. Dep. 1
2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

**Už apgarsinimus "Kovos"
Administracija neatsako.**

"KOVOS" Agentai.
ONA PETRAUSKIUE, keliau-
jantis agentas:
1020 Butler St. Easton, Pa.

- ALEX. BASEVIČIUS**
3019 Pulasky All., Pittsburg, Pa.
- V. K. RAČKAUSKAS**
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS**
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS**
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS**
227 Chapel St., New Haven, Conn.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Prie išsisukimo, Su-
durdimo, Perimtu
muskulu, Skausmu
Romatizmo, Neural-
gijos ir panašiu kan-
kiu niekas taip greit
nepamačina, kaip
sutepimas su
Pain Expelleru
F. Ad. Richter & Co.
215 PEARL ST.
NEW YORK

Tėmykit
ant Ankerio
ženkllo ap-
saugojimo.

Skaitytojus.

Gerbemiejai! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesu-
sitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

Pirmulins ir Seniausias Lietuviu **"DILGĖLĖS"**
Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdariais, originaliais paveikslais, einašs penktus metus (nuo 1906 m.) Per ketverius metus "DILGELES" teip bujojo, kad dvigubai paslėptino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daug'au kaip dvigubai pasitarkino: buvo mėnesinė, dabar—DVISAVAITINĖS, t.y. leidžiamos kas dvi nedėli. Teip padidėjusiose ir tankiose "DILGELESE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pajuokų ir paveikslų, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGELES" užstoja ekriaudžiamuosius, bet dūgina visų paikiojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris į visas šalis, pusei metų 60c. Užsirašyk tuojaus. Rašyk siuo "D." leidėjų adresu: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue
PITTSBURG, :: PA

Revollucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revollucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš caris-
ką valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisiantimu 20c, daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų kleos revollucijoniską mintis.

Norintieje turėt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

Atitvisymas Klaidos.

"Kovos" N 24 apgarsinime Dr. Brundza, patilpo: «Gyduoles siunčiame tuojaus per C.O.D.» Turėjo būti: *mės gyduoles ne siunčiame panevali per C.O.D.*

**5 17 AKMENAIS
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.**

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukstai apšviesti uždaromi, gražiai engraveruoti. Absolutiškai teisingai laiko laiką, specialiausiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkeliu, ir per nuolatkeliančius.

Pasiųsime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąją per C.O.D., leidžiame išguzemiuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresul. Jei rasite netinkantį, sugražinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėtum \$35.00, jei jį tau slulyti pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mėš duodame 14 karato pauksuotą retežėlį su brelioku dykal. **EXCELSIOR WATCH CO.** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Gerl dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 3 vaka
Nedėliomis 9 iki 1 vak.

EDWIN M. SIPE

PLUMBERIS ir PECIU INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Phil'a
Mano darbas gali būt matomas naujoje svetainėje ant R. Allegheny Ave.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražns prie laikrodėlio socialistiškąs reteželis su globn, broliškai sveikinancios dvi rankos arba su svyturini ir socialistiškų parašu. Preke už vieną 25c.
Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų; paprasti—preke 5c, pauksuoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami siuskit pinigų krašos ženkleliais arba Money Orderiu.
"Kovos" Administracija.

**MES JUMI UŽSITIKIAME.
JUSU KREDYTAS YRA GIARAS'**

Kiek vienas teisingas Tautietis, kuriame krašte is nebutu, gali, pirkti *ant kredyto*, arba ant labai lengvų menesinių išmokesčių, d deį gražį laikrodį su lenciugu ir breloku, *kure kasztuoja \$30 Doleriu.*
Rašikite dar šendien apei artesni paaiškinimą, teipgi prekes ir išligas ir priesiųskite markę del atsiųtima atsaka ir preiskuranta pas firma:
WATCH CREDIT Co.
105 CHAMBERS ST. NEW YORK, N. Y.

Jubilejeinei atviri laišakai ir laiškam popiera «Kova po Žatgri-riū», Naujai atspausdinta su gražiais paveikslais ir tinkančioms kariškoms dainelėms, 2 už 5c., tuzinas už 25c., 100 už \$1.00, daugian imant da pigiau. Reikaludami rašikite «Kovos» administracijei.

Nepamirškite "Kova" skaityti!

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva plika? ant veido yra papūkat? norite gaut rodą, kaip išgydyti ligas? Jeigu plaukai slenka ir randa-
Pleikeny tai yra ženklis, kad galva pa-
plika už keliu mėnesių jeigu nesigydyti. Jeigu norite galite ats sūukti per laiską, o bus išly-
ta Dykal visi aprasymai uo ko plaukai slenka ir pleikeny at-iradimas, gyduoles nesun-
čiame panevali ir C.O.D. neblyokite parasyti laiską, nes už rodą nekastuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautyčių. Rašyk pas:
Dr. Brundza Co. Broadway & 88th st.
Brooklyn, N.Y.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

GEORGE BELAWSKIS

1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kvepianti Cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarna vimas, gryna lietuviška kalba.